

Aktiveringsindsatsen er jo ikke, som fru Jette Gottlieb forsøgte at udlægge det, et spørgsmål om, at tusindvis af arbejdsløse oplever aktivering som noget nær meningsløst eller nedværdigende. Vi har tusindvis af gode eksempler på, at aktiverede personer hurtigt er kommet tilbage i ordinær beskæftigelse og har fået en mulighed for selvforsørgelse og en mulighed for at gøre sig gældende på arbejdsmarkedet. Det er én af forklaringerne på, at vi den dag i dag konstaterer, at ledigheden endnu en gang falder.

Så vil jeg sige til de ordførere, der har været oppe at sige, at der er grund til at hilse det velkomment, at arbejdsministeren er blevet kloge-re: Jeg vil gerne udstede det løfte, at hvis jeg får en lignende lejlighed over for de pågældende ordførere, vil jeg også gerne fra Folketingets talerstol gøre det gældende.

Med hensyn til spørgsmålet om forligsbrud og om, hvem der er forligspartier, vil jeg gerne anføre så tydeligt, som jeg overhovedet kan, at man skal lægge mærke til faktorenes orden:

Der er indgået et forlig med forligspartierne Venstre, De Konservative, CD og Kristeligt Folkeparti og regeringspartierne om en bred vifte af ændringer i en aktiv arbejdsmarkeds-politik.

Under andre forhandlinger under de samlede finanslovforhandlinger er der fra øvrige partier med hensyn til et enkelt element udtrykt ønske om, at det blev indføjet i aftalen. Det blev samtidig fra regeringens side tilkendegivet, at dette ikke gav forligspartirettigheder.

Derfor vil jeg sige til hr. Knud Erik Kirkegaard, at der ikke er nogen grund til at stå heroppe og fortælle arbejdsministeren, at med en lidt længere parlamentarisk erfaring var det nok ikke gået således med aftalen. Hjemmearbejdet er gjort, også i denne her sammenhæng.

Og så troede jeg i øvrigt, hr. Knud Erik Kirkegaard, at vi havde en aftale om, at du ikke roser arbejdsministeren – med de problemer, det kan give mig.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Der er noget med arbejdsministerens parlamentariske erfaring, som åbenbart gør, at han ikke er klar over, at man ikke har lov til at tiltale medlemmerne direkte.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg kan så berolige formanden med, at i daglig tale er arbejdsministeren og jeg faktisk dus og

kommer rimelig godt ud af det med hinanden. Men det er klart, at når der er nogle ting, der skal opklares i politisk sammenhæng, så optræder vi således her fra Folketingets talerstol.

Arbejdsministeren sagde, at den aftale, der var indgået til anden side, ikke gav forligspartirettigheder for de partier, der havde tilsluttet sig, og det opfatter jeg altså på den måde, at de oprindelige arbejdsmarkedsreformpartier uafhængigt af SF og uafhængig af Enhedslisten kan ændre i bestemmelserne om arbejdspraktik. Det kvitterer jeg for og siger tak for, og så skulle den historie i og for sig være overstået mellem mig og arbejdsministeren.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Selv hvis arbejdsministeren havde sagt De, havde det ikke været tilladt.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 125: Forslag til lov om servicejob. (Forsøgsordning med tilskud til servicejob i den offentlige sektor).

Af arbejdsministeren (Ove Hygum).
(Fremsat 3/12 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Anne-Marie Meldgaard (S):

I en meget lang periode har der været rejst kritik af de arbejdsmarkedspolitiske tiltag, der har været iværksat for at afhjælpe langtidsløsheden. Kritikken har været rettet mod kvaliteten af aktiveringstilbudene så vel som de reelle

muligheder for, at ledige kunne finde ordinær beskæftigelse på arbejdsmarkedet.

På trods af det ene aktiveringstilbud efter det andet har det især været svært for de ældre ledige med lang ledighed bag sig at finde tilbage til arbejdsmarkedet.

Alderen har simpelt hen været imod dem, og det er ressourcespild i en tid, hvor vi ved, at der er mange serviceopgaver, der trænger til at blive udført. Men ikke nok med det: Det er også på tide, at der kommer reelle job på ordinære vilkår ud af de mange penge, vi poster i aktivering, og derfor er det glædeligt, at der som et led i regeringens kludetæppe om næste års finanslov er indgået en aftale med CD, SF og Enhedslisten om at tilvejebringe et nødvendigt antal servicejob i den offentlige sektor.

Yderligere er det værd at nævne, at der også er tale om en udmøntning af regeringens aftale med Kommunernes Landsforening om kommunernes økonomi og service i perioden 2000-2002, hvis nogen skulle have glemmt det. Det er positivt, at der i aftalen om servicejob hverken er lagt begrænsninger for, hvor mange job der kan oprettes, eller er sket en snæver afgrænsning af de serviceområder, hvor der kan etableres servicejob.

Oprettelsen af servicejob er frivillig for kommunerne, men det er vel et tilbud, som det vil være meget svært for kommunerne at sige nej til. Det er ikke mange, der vil sige nej til et løntilskud på 100.000 kr. til hvert fuldtidsjob, der oprettes.

Kommunerne og amterne får sådan set frit slag i bolledejen. Aftalen åbner mulighed for at ansætte flere folk inden for de aftalte økonomiske rammer, vi kender. Vi skal også huske, at målgruppen er langtidsledige personer, der er fyldt 48 år, og de er i forvejen omfattet af ret og pligt-aktivering. Det er altså en gruppe, vi er forpligtede til at skaffe aktiveringsjob til, som nu kan ansættes i faste stillinger, og der er jo her en enorm ressource, som er parat og motiveret til gå i gang og være med til at modvirke, at der er opgaver, der ikke bliver varetaget i den offentlige sektor.

Jeg skal lige gøre opmærksom på, at der jo ikke er tale om, at det er nye serviceområder, der skal opdyrkes, men at der bliver flere hænder til at udføre den stigende efterspørgsel efter service blandt befolkningen. Det er heller ikke hensigten, at de personer, der bliver ledige på grund af nedslidning i hjemmehjælpsjob og lign., skal ansættes i de samme job med løntil-

skud. De skal ansættes i servicejob, hvor de kan omskoles og deltage i løbende videreuddannelse til at varetage andre serviceområder, som de rent faktisk kan klare.

Jeg synes også, det er værd at nævne, at den utryghed og angst for at falde ud af dagpenge-systemet og hermed ofte miste forsørgelsesgrundlaget, som mange ledige i netop den aldersgruppe med rette har, kan fjernes ved ansættelse i et servicejob, da ansættelsen i den 2-årige forsøgsperiode, der er tale om, videreføres med tilskud fra staten helt frem til den lediges pensionsalder.

Der er også i a-kasse-sammenhæng tale om, at en ansættelse i et servicejob er en død periode, så man forlænger dagpengeperioden med den restperiode, man har. Den kan løbe frem til det tidspunkt, hvor man har opnået ret til efterløn, men forudsætningen er dog, at der betales efterlønsbidrag, hvorefter man har efterlønsret ligesom alle andre.

Man kan også bevare sit servicejob, uanset om man overgår til efterløn, mod fradrag i efterlønnen, og det er også positivt.

Der er dog også en negativ side, og det er selvfølgelig, at der ikke, når der er tale om et tilskudsjob, kan optjenes til en præmieringsordning.

Et vigtigt element er selvfølgelig at få taget fat på den udfordring at få beskæftigelsesfremgangen til i højere grad at smitte af på de lidt ældre langtidsledige, men det er også et fællesprojekt, vi står med; vi har alle en pligt til at at være med til at løse denne opgave. Og det er meget afgørende for, at servicejobordningen bliver en succes, at der er klare aftaler mellem de nuværende medarbejdere, fagbevægelsen og arbejdsgiverne, så vi undgår den modstand mod servicejob, vi har set i andre sammenhænge. Der har været tale om skræk for fyringer, og det er forståeligt, men man skal jo ikke tilbage med tilskud i sit gamle job.

Det ville være synd og skam, hvis de muligheder, der her er for at skabe faste stillinger til langtidsledige, kuldsejler på grund af misbrug og kassetænkning. Vi skylder faktisk en række borgere den mulighed for varig ansættelse.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg har to spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører.

Jeg kunne forstå, at ordføreren mener, at det her er et tilbud, som det er svært for kommu-

nerne at sige nej til, og så vil jeg gerne spørge, hvori den afgørende forskel fra puljeholdene ligger. Her var det økonomiske incitament for kommunerne bedre, men trods det blev der i gennemsnit kun ansat 5.500 mennesker om året i den ordning, så hvor er den afgørende forskel, som gør, at det nu skulle være sværere for kommunerne at sige nej?

Det andet, jeg gerne vil spørge ordføreren om, er: Hvad er det egentlig for nogle job, der her tænkes på? Jeg kan forstå af lovforslaget, at der kun vil blive tilbudt en korterevarende uddannelse, så hvilke job er det egentlig reelt, det bliver muligt at overtage for denne gruppe? Og hvordan vil man fra Socialdemokratiets side undgå, at det her kommer til at betyde, at kommunerne undlader at ansætte folk i ordinære job på de områder, der nu kan tilbydes denne gruppe? Hvordan vil man kontrollere, at det ikke bare betyder, at der er nogle andre, der bliver presset ud?

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Når jeg siger, at det er svært at sige nej til servicejob, hænger det selvfølgelig sammen med, at det ikke er på ret mange områder, man får 100.000 kr. med i løntilskud. Man har i de budgetter, der ligger ude i kommunerne, taget højde for, at man havde en aktiveringsforpligtelse over for den gruppe ledige, og det er klart, at der kan komme flere hænder i gang – der kan faktisk komme dobbelt så mange i gang – når man får et fast tilskud fra det offentlige til det.

Om uddannelsesområdet vil jeg sige, at det er jo ikke sådan, at alle, der er langtidsledige på nuværende tidspunkt, ikke har uddannelse til præcis at kunne komme ind på de områder. Det er en af årsagerne til, at det kan være individuelt, om der skal en meget kort eller en lidt længerevarende efteruddannelse til, og det er jo præcis derfor, ordningen bliver placeret i arbejdsformidlingen. Det er arbejdsformidlingen, der får visitationen af de job, fordi det er den, der kender den gruppe, der er til rådighed, og på den måde kan visitere de rigtige – også set i forhold til, hvad der efterspørges, og hvad det er for uddannelser, der skal til.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Fru Eva Kjer Hansen som ordfører.

Eva Kjer Hansen (V):

Lovforslaget indebærer, at der over en 2-årig forsøgsperiode skal gives et årligt løntilskud på 100.000 kr. til kommuner, amter og statslige institutioner, som opretter varige job til ledige på ordinære job- og ansættelsesvilkår. Betingelsen er, at de ledige er på overgangsydelse eller er fyldt 48 år og som minimum har været ledige i 1½ år.

Som begrundelse for lovforslaget nævnes, at aktiveringstilbudene har en relativt begrænset effekt på de ældre langtidslediges chance for at komme i arbejde.

Jamen hvis dét er begrundelsen, så lad os da kigge på aktiveringstilbudene. Dette forslag løser jo ikke noget som helst. Hvad med alle de andre ledige? Hvad med kvaliteten i aktiveringstilbudene? Det var jo dér, vi skulle tage fat på problemerne.

Dette her bliver en dyr løsning, som på sigt kan bidrage til store problemer på arbejdsmarkedet. Der er stor sandsynlighed for, at jobbene bliver varige, og samtidig vil den private sektor fremover komme til at mangle kvalificeret arbejdskraft. Denne ordning vil bidrage til at øge væksten i den offentlige sektor og samtidig mindske udbudet af arbejdskraft i de ordinære job.

Så er spørgsmålet også: Hvad er det egentlig for job, der kan blive tilbudt denne gruppe? Specielt når man ser på uddannelsesmulighederne kan jeg godt være meget bekymret for, hvad det reelt er for job, der vil blive stillet til rådighed for denne gruppe. Og hvordan vil regeringen undgå, at kommuner blot undlader at ansætte nye medarbejdere eller bare afskediger folk på de områder, hvor denne gruppe nu kan besætte jobbene og bringe 100.000 kr. med for hver person?

Det undrer mig, at langtidsledige personer over 48 år nu pr. definition er blevet såkaldt svage mennesker efter regeringens opfattelse, og at det er en gruppe, som nu nærmest skal kategoriseres under »de ældre på arbejdsmarkedet«. Det er jo en gruppe, som derfor vil få sværere ved at finde fodfæste på det ordinære arbejdsmarked. De kan altid blive ansat med tilskud, men er det et særlig opløftende budskab til de mennesker? Nej, det mener jeg ikke.

Der kan også blive problemer med forholdene på arbejdspladsen i det hele taget, fordi der her er tale om personer, som kun er ansat, fordi de har 100.000 kr. med i rygsækken. Det er en

enorm forskelsbehandling på den pågældende arbejdsplads.

Så skal det også siges om lovforslaget, at det jo går imod anbefalingerne fra mange fagøkonomer: Regeringen lægger op til at øge beskæftigelsen i den offentlige sektor med kunstigt skabte job i en tid, hvor der bliver mangel på arbejdskraft i den private sektor, og det vil kunne lede til lønpres, tab af konkurrenceevne og øgede offentlige udgifter. Mere end 60.000 ledige kan gøre brug af ordningen, og der er ikke noget loft over, hvor mange der kan skaffes i beskæftigelse på den måde.

Det er også interessant, at Kommunernes Landsforening på forhånd melder ud, at det kan være svært at nå de servicejobmål, regeringen her har sat, fordi budgetterne for næste år er lagt og den kommunale vækst skal holdes inden for de givne rammer.

Endelig skal jeg gøre den bemærkning, at vi i Venstre opfatter dette lovforslag som værende i strid med intentionerne i dagpengereform III. Vores ønske er at skabe en aktiv arbejdsmarkedspolitik, og dette forslag risikerer at dræne arbejdskraft ud af arbejdsmarkedet og dermed skabe øget lønpres samt øge de offentlige udgifter – stik imod hvad Danmark har brug for.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nu kan man naturligvis altid diskutere, hvor meget tilskud en offentligt ansat har med på jobbet. I princippet sidder alle offentligt ansatte vel i 100 pct. støttede job i og med, at det er skattekrone, der bliver brugt til lønninger.

Men jeg vil gerne stille Venstres ordfører et spørgsmål. Når der kommer kritik af, at man nu ansætter folk på ordinære vilkår, og spørges, hvor forskellen er i forhold til puljejob, vil jeg spørge Venstres ordfører: Er der ikke en forskel mellem at blive ansat i puljejob i en begrænset periode, hvor man tærer på sin dagpengeperiode, og at blive ansat på fuldt normale vilkår, overenskomstmæssigt ordinære vilkår? Er der ikke en lønforskel? Er der ikke en arbejdssikkerhedsmæssig forskel? Og er der ikke også en fordel for arbejdsgiverne i og med, at der er en fast periode, hvor man kan planlægge arbejdet, både som lønmodtager og som arbejdsgiver?

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Fru Eva Kjer Hansen fra Venstre anfører, at de private virksomheder allerede nu mangler ar-

bejdskraft. Så kan jeg ikke forstå, hvorfor de private virksomheder ikke påtager sig et ansvar og netop ansætter nogle af de ledige i denne gruppe, som netop ikke har noget andet problem, end at de tilfældigvis er 50 år og opefter.

En anden kommentar til fru Eva Kjer Hansen er vedrørende spørgsmålet om de 100.000 kr. i tilskud. Det er da bare et spørgsmål om, at vi overfører penge fra den ene kasse til den anden. Staten bruger jo i dag 180.000 kr. til aktivering og forsørgelse af én ledig person, omregnet på helårsbasis, så det her kan da kun blive billigt for staten.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Fru Eva Kjer Hansen sagde i sin tale, at der var stor sandsynlighed for, at disse servicejob blev varige. Jeg kunne godt tænke mig at spørge fru Eva Kjer Hansen: Hvad er der galt med dét, når man tænker på de mange serviceopgaver, der skrider efter at blive løst rundt omkring i landet?

Så vil jeg også godt spørge, om fru Eva Kjer Hansen har gennemtænkt den udbredte mistro, hun har til kommunerne om, at de vil misbruge ordningen, når hun allerede på nuværende tidspunkt kan spørge, hvordan man vil sikre sig, at der ikke sker misbrug af ordningen ved at afskedige folk og ansætte dem igen med tilskud.

Og sidst, men ikke mindst: Det er jo ikke sådan, at man ikke har en gruppe ledige at tage af til de job, der bliver opslået. Denne gruppe kommer først på banen efter 1½ års ledighed, og jeg vil også gerne høre, om fru Eva Kjer Hansen har glemt at læse dét i lovforslaget.

Fjerde næstformand (Margrete Aukén):

Vi har lige hr. Poul Erik Dyrlund først, og så kommer ordføreren til – nå, det har vi ikke alligevel. Så er det fru Eva Kjer Hansen for en lidt længere bemærkning.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Tak, fru formand!

Til hr. Ole Sohn skal jeg sige: Jo, jeg er fuldt ud klar over, at der er de forskelle mellem ansættelsen i puljejob og servicejob, men den forskel, jeg efterlyste hos den socialdemokratiske ordfører, var forskellen mellem kommunernes interesse for at ansætte folk i de nye servicejob og i puljejob, når nu interessen for puljejobord-

ningen ikke har været større, end den er. Der var et større økonomisk incitament for kommunerne i den ordning, end der er i den nærværende.

Så kan jeg egentlig sige til både fru Susanne Clemensen og fru Anne Marie Meldgaard, at det, jeg synes, er vigtigt, er, at vi får de mennesker i beskæftigelse og giver dem nogle muligheder for at komme ud på det ordinære arbejdsmarked, for sagen er, at vi kan se frem til, at der bliver større mangel på arbejdskraft. Men forslaget her går stik imod alle de intentioner, vi ellers har haft om at skabe et aktivt og dynamisk arbejdsmarked. Det går imod økonomernes anbefalinger, det øger de offentlige udgifter, det mindsker udbudet af arbejdskraft og skaber dermed lønpres, og derfor får det en uheldig virkning. Vi skulle meget hellere, som fru Susanne Clemensen var inde på, gå i dialog med de private virksomheder og sørge for at få folk ud på det ordinære arbejdsmarked i varig beskæftigelse.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg har svært ved at se, hvordan det kan forøge de offentlige udgifter, at man laver nogle regulære job. Hver gang staten kan placere en medarbejder i et servicejob, har den en udgift på 100.000 kr., men den sparer 180.000 kr. i aktive-ring, og resultatet af det er mig bekendt ikke en udgift.

Men jeg kan ikke forstå, at Venstres ordfører ikke kan se, at man som arbejdsgiver har en vis interesse i, at den arbejdskraft, man ansætter, indgår på lige vilkår i ordinære job som en udvidelse af normeringen og ikke skal lave ekstraordinært arbejde, men derimod skulle i puljejob, hvis man lagde op til puljejobbenes intention, og det oven i købet på dagpenge i en begrænset periode. Det må da være ulige lettere at tilrettelægge arbejdet bedre og give borgerne en bedre service, når man har nogle medarbejdere, der er ansat på lige vilkår, så jeg kan simpelt hen ikke forstå argumentationen hos Venstre.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Fru Eva Kjer Hansen lyder nøjagtig lige så teoretisk som økonomerne, der har siddet og læst et eller andet i nogle tabeller, men hvad er virkelighedens verden her?

Vi lavede arbejdsmarkedsreform III for et års tid siden, hvor de private arbejdsgivere, det

private arbejdsmarked, gav håndslag på, at de ville tage 10.000 personer i privat jobtræning, som er noget af den mest effektfulde jobtræning, der overhovedet findes. Men hvordan står det til med det? De lever langt-, langt-, langtfra op til de løfter, de har givet, idet de indtil nu i dette år kun har evnet at aktivere 3.000. Hvordan hænger det sammen med, at man ønsker mere kvalitet fra Venstres side i den aktiveringsindsats? Har Venstre haft Dansk Arbejdsgiverforening i skole og belært dem om, at de skylder noget på denne konto? Eller sidder Venstre bare med korslagte arme?

Og hvem er det så for resten, der er ledige i den aldersgruppe, vi taler om her? Det er de dårligst uddannede. Mon det er dem, Dansk Arbejdsgiverforening og arbejdsgiverne i det hele taget løber efter, når de skal ansætte folk?

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Fru Eva Kjer Hansen bliver hele tiden ved med at fokusere på efterspørgslen på ordinær arbejdskraft. Jeg vil sige, at hvis det bare var så vel, var det faktisk dejligt.

Men jeg vil gerne spørge fru Eva Kjer Hansen, om hun mener, at vi med dette lovforslag ophæver alle andre arbejdsmarkedspolitiske love, altså at man først og fremmest skal anvise til ordinære job. Tror fru Eva Kjer Hansen, at arbejdsformidlingen holdt op med at anvise til ordinære job, hvis der ellers var et tilstrækkeligt udbud af stillinger?

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Til fru Eva Kjer Hansen vil jeg blot sige, at vi er naturligvis i CD lige så interesserede i, at de mennesker kommer i ordinær beskæftigelse. Men som hr. Poul Erik Dyrland netop nævnte her fra talerstolen, har vi jo også forsøgt at få en dialog i gang med de private virksomheder, fordi arbejdsgivernes organisationer netop har givet håndslag på, at man ville oprette 10.000 nye jobtræningspladser i det private erhvervs-liv, hvilket man langtfra har gjort. Det er jo derfor, vi må sige, at så er vi nødt til at tænke nyt.

I den forbindelse vil jeg også gerne sige, at uanset hvor god aktiveringen bliver, må vi konstatere, at blot det, at man er over 50 år, gør altså, at man har væsentligt sværere ved at komme i beskæftigelse. Men hvis vi kan få en forbedret offentlig service for de samme penge, i stedet for at folk blot bliver kostet rundt til no-

get aktivering, som ikke fører til nogen beskæftigelse, er det altså rigtig godt set fra CD's synspunkt.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Til hr. Ole Sohn skal jeg nøjes med at sige, at jeg tvivler på, at de offentligt ansatte betragter det som en ansættelse på lige vilkår, for sagen er jo, at her er en gruppe, der kommer med en kvalifikation i form af ledighed og 100.000 kr. i rygsækken. Jeg er ikke sikker på, at de offentligt ansatte vil være enige med hr. Ole Sohn.

Ellers kan jeg sige, at jeg undrer mig over hr. Poul Erik Dyrlands henvisning til teoretiske økonomiske betragtninger. Jeg vil gerne citere fra vismandsrapporten, hvor der bl.a. står:

»Ligeledes er det afgørende, at det offentlige forbrug holdes nede og kun får lov til at vokse betydelig mere afdæmpet end i løbet af de seneste 6 år.«

Og videre:

»Men inden for visse sektorer vil der forsat være mangel på arbejdskraft med den konsekvens, at der kan komme højere lønstigninger. Hvis dette sker, er der risiko for, at de større lønstigninger breder sig til resten af arbejdsmarkedet.«

Jeg synes, det er sådanne udtalelser, man burde lytte til og derfor blive meget mere opsat på at få folk ud i ordinære job i stedet for at oprette en række ekstra job i det offentlige.

Så må jeg sige til hr. Poul Erik Dyrland, at nu bliver jeg forvirret, for jeg kan forstå, at hr. Dyrland mener, at vi her taler om nogle af de dårligst uddannede. Fru Anne-Marie Meldgaard var tidligere inde på, at der var meget stor forskel på uddannelserne, og derfor gjorde det ikke noget, at man kun ville tilbyde kortere uddannelse. Jeg er altså forvirret nu og kan ikke finde ud af, hvad det egentlig er for nogle job, Socialdemokratiet mener der overhovedet kan besættes via denne ordning. Kan vi få nogle konkrete eksempler på, hvad det er for nogle servicejob, der er i tankerne?

Endelig skal jeg til fru Anne-Marie Meldgaard sige, at jeg synes, noget af det, der er positivt at se, er det, som er foregået af nye incitamenter rundtomkring. Jeg tænker på udliciteringen af jobformidlingen, som er foregået i Herlev og Glostrup Kommuner. I Glostrup Kommune har man synlige resultater med aktiveringen af 12 personer: De 5 er kommet i faste job. Det er sådan nogle ting, jeg synes man

skulle gribe mere fat i og motivere til sker ude omkring.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Til fru Eva Kjer Hansen: Er der ikke en forskel på at blive ansat på ordinære løn- og ansættelsesvilkår på lige fod med kollegerne og alternativt det, som Venstre ønsker: at blive sendt ud i puljejob på den samme arbejdsplads? Det er da ikke mere ligeværdigt, at man skal sendes ud på dagpenge. Jeg kan simpelt hen ikke forstå, at Venstre ikke kan forstå det, men det kan der måske skrives bøger om.

Hvis Venstre interesserede sig så meget for at forpligte de private arbejdsgivere, forstå jeg ikke, hvorfor Venstre ikke for længst har taget fat i forligskredsen omkring arbejdsmarkedsreformen og sagt: Der er foregået et forligsbrud, de private arbejdsgivere har ikke levet op til forpligtelsen om at skaffe 10.000 jobtræningspladser.

Så må man stille spørgsmålet: Er det manglende vilje eller manglende evne hos de private arbejdsgivere? Og det burde Venstre jo gøre, hvis man er interesseret i, at det private erhvervsliv skal bidrage mere. Det ønsker ikke at bidrage mere, det kan ikke bidrage mere, og så må man da tage fat inden for det offentlige. Nogle skal jo gøre noget for at få nedbragt ledigheden og få løst nogle af de uløste opgaver.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Undskyld, men jeg tror, det sidste spørgsmål, hr. Ole Sohn her rejste, er fuldstændig uinteressant for Venstre.

Jeg er godt klar over, at der på nogle områder er mangel på arbejdskraft, og det er formentlig rigtigt, som de økonomiske vismænd skriver, men det er ikke den arbejdskraft, vi her taler om, arbejdsgiverne efterspørger.

Det er rigtigt, at der er stor forskel på de menneskers kvalifikationer. Langt den største gruppe har ikke nogen kvalifikationer, men der er dog en anden del af den aldersgruppe, som er veluddannet og har høje kvalifikationer. Den er ikke så stor, men den er der, og det er også et problem.

Sådan er virkeligheden, og når jeg siger her fra talerstolen, at man skal prøve at se, hvad det er, der foregår i det praktiske liv, er sandheden jo, at de private arbejdsgivere, som fru Eva Kjer Hansen står her og taler så varmt for, ikke har

brug for de ældre, ikke har brug for dem, der er dårligt uddannede, og aldrig kunne drømme om at betale for, at de dårligst uddannede fik en uddannelse. Det er kendsgerningerne om den gruppe mennesker, vi her taler om, men det har jeg ikke nogen forventning om at fru Eva Kjer Hansen hverken kan eller vil forstå.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil gerne spørge de socialdemokratiske ordførere og også hr. Ole Sohn: Når der bliver talt om bedre aktivering, når der bliver talt om erfaringer fra det praktiske liv, og når der bliver talt om at bruge arbejdskraften på hensigtsmæssig måde, ønsker man så fra de partiers side at skele til de erfaringer, der er gjort i Herlev og Glostrup Kommuner? To socialdemokratiske ledede kommuner, hvor man har udliciteret opgaverne, hvor man har inddraget det private arbejdsmarked, og hvor man konkret i Glostrup Kommune sammen med virksomheden Carl Bro har iværksat et beskæftigelsesprojekt, hvor 5 ud af 12 er kommet i faste job.

Vil man skele til sådanne konkrete eksempler? Vil man skele til erfaringerne fra det rigtige liv for netop at få folk ud i job på det private arbejdsmarked, hvor alle undersøgelser jo viser at der bliver større og større mangel på arbejdskraft, og at det derfor er vigtigt at undgå, at vi får placeret denne meget store gruppe inden for den offentlige sektor?

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Efter lovforslaget kan stat, amter og kommuner inden for en 2-årig forsøgsperiode søge om et statsligt tilskud til ansættelse af ældre langtidsledige. Det siger ministeren allerede i sin fremsættelsestale i beskrivelsen af lovforslagets indhold.

To afsnit længere nede i fremsættelsestalen kan man så læse, hvor gammel man skal være for at kunne betegnes som »ældre«. Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg fik et mindre chok ved at konstatere, at regeringens definition på en »ældre« er en person på kun 48 år.

Jeg vil gerne på det stærkeste tage afstand fra en sådan tankegang. Man er ikke gammel, fordi man er fyldt 48 år, og man behøver bestemt heller ikke være et socialt tilfælde, som i kraft af denne sociale begivenhed – altså 48-års-fødselsdagen – skal have en check på 100.000 kr. med for at få en chance for at opnå ansættelse.

Regeringen gør sig skyldig i signalforvirring, så det klodser: Samtidig med, at man bruger mange ressourcer på at hævde, at der er brug for alle og altså også de ældre på arbejdsmarkedet, og samtidig med sidste års stærke forsøg på at hæve tilbagetrækningsalderen fremsætter man altså dette forslag med det stik modsatte signal. Man signalerer rødt og grønt på samme tid, og det kan der som bekendt ikke komme noget godt ud af.

Regeringen antager, at der år 2000 vil kunne ansættes 6.500 tilskudspersoner. Jeg deler ikke den antagelse. Amter og kommuner vil ikke være indstillet på at forøge beskæftigelsen nævneværdigt, selv om der gives tilskud. De amtslige og kommunale budgetter er så stramme, at det vil der simpelt hen ikke være plads til.

Derimod vil jeg ikke afvise, at man ved genbesættelse af stillinger vil overveje at ansætte tilskudspersoner i stedet for personer på normale vilkår, ikke i stort omfang, men dog i nogle tilfælde. Man vil altså kunne komme ud for, at en 48-årig ansøger uden tilskud bliver vraget til en stilling til fordel for en 48-årig med tilskud. Men sig mig: Er det ikke en urimelig diskrimination af personer, som ikke kan fremvise kvalifikationer i form af forudgående ledighed? Er det ikke urimeligt at blive vraget til fordel for en person med den berømte check på 100.000 kr.? Det mener vi i Det Konservative Folkeparti.

Man vil givetvis også i et vist omfang komme ud for kommunal kassetænkning. Tilskudsansættelsen bliver jo efter forslaget anset for en såkaldt død dagpengeperiode, og det betyder, at kommunerne kan have interesse i kortvarige ansættelse af personer, som derved kan hjælpes over i ordningen med forlængede dagpenge. På den måde kan kommunerne gennem kassetænkning læsse udgiften til forsørgelse i form af kontanthjælp over på staten.

Men det er jo ikke hensigtsmæssigt at vende tilbage til tidligere tiders mulighed for kassetænkning kommuner og stat imellem; det vender vi os imod.

Under forhandlingerne i Finansministeriet fremlagde regeringen en anden skitse til forsøg med seniorjob, men vel at mærke for en personkreds, som var betydelig mere snæver end den personkreds, vi taler om her. Det forslag tilkendegav vi villighed til at overveje positivt, men lovforslaget her må vi afvise, venligt naturligvis – det ligger til vores natur – men særdeles bestemt.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg forstår ikke helt hr. Knud Erik Kirkegaards regnekundskaber.

Er det ikke sådan, at hvis man tilhører den gruppe, som kan komme i betragtning til de nye servicejob, skal man have været på dagpenge, og man skal være et halvt år inde i aktivperioden? Og så ligger det jo sådan med den reform, som Det Konservative Folkeparti har været med til, at så skal man i aktivering. Det koster 180.000 kr. i gennemsnit pr. år.

Her kan man etablere et ordinært arbejde i de kommuner, som har behov for mere arbejdskraft, og som har svært ved at få det finansieret, men de kan så få en mulighed for at få et tilskud til ansættelse på ordinære vilkår af folk, som ellers skulle have været i aktivering til 180.000 kr. Det kan nu gøres for 100.000 kr.

Så er spørgsmålet: Hvad er så egentlig biligest? Man kunne selvfølgelig også stille det politiske spørgsmål: Hvad er det mest fornuftige?

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Nu udtrykte hr. Knud Erik Kirkegaard jo en vis frygt for, at det her kunne ende i kassetænkning. Hr. Knud Erik Kirkegaard gav endda et par eksempler på det: den 48-årige, der blev vraget til jobbet til fordel for en 48-årig med tilskud.

Nu er jeg jo vidende om, at hr. Knud Erik Kirkegaard er kommunalbestyrelsesmedlem, og jeg skal da spørge hr. Knud Erik Kirkegaard: Er det sådan, hr. Knud Erik Kirkegaard vil agere på det her hjemme i byrådsalen i fremtiden? Og har hr. Knud Erik Kirkegaard en sådan opfattelse af og mistro til sine byrådskolleger rundt omkring i det ganske land, at han tror, at det er det, der vil foregå?

Så skal jeg spørge hr. Knud Erik Kirkegaard: Hvori består kassetænkningen set i forhold til kontanthjælp? Vi taler her om personer, som er a-kasse-forsikrede og skal have haft en vis ledighedsperiode. Derfor har jeg svært ved at se sammenhængen med kontanthjælpen i det her. Men det må vi have en nærmere forklaring på. Så kan det være, at det lysner.

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Jeg vil gerne spørge hr. Knud Erik Kirkelund, undskyld, hr. Knud Erik Kirkegaard, om den kassetænkning, som hr. Knud Erik Kirkegaard

her anfører, kan finde sted, om ikke der vil være tale om en usaglig afskedigelse og dermed også en ulovlig afskedigelse og en bevidst overtrædelse af reglerne, som vi heldigvis har det arbejdsretlige system til at tage sig af.

Og så vil jeg også gerne spørge hr. Knud Erik Kirkegaard, om det virkelig kan være rigtigt, at vi skal afholde os fra at lave lovgivning her i Folketinget, når der er en risiko for, at der vil være nogle, der kan spekulere i en given ordning.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Det er til hr. Ole Sohn, hvis indlæg var af en sådan visdom, at jeg ikke helt var i stand til at overskue, hvad det egentlig var, han mente med sit indlæg.

Det er naturligvis rigtigt, at en person på 48 år, som har været 1½ år i ledighed, efter gældende regler skal aktiveres. Det skal man i øvrigt også, uanset om man er 32 eller man er 37 eller man er 52. Jeg må erkende, at jeg simpelt hen ikke forstod den betragtning.

Så er der hr. Poul Erik Dyrland, som trænger til oplysning, og det kommer så til at lysne over agres felt nu lige om et øjeblik. Hr. Dyrland spurgte om det dér med kassetænkningen, som han endnu ikke havde gennemskuet. Nu skal jeg så forsøge at forklare hr. Poul Dyrland, hvad kassetænkningen ligger i:

Som hr. Dyrland vil være klar over, er der noget, der hedder forlængede dagpenge, som relaterer til en ganske bestemt aldersgrænse, og når man er yngre end den aldersgrænse og falder for dagpengereglerne, skal man have kontanthjælp. Så vil det være særdeles nærliggende for en kommune at overveje at antage en sådan person, så man kan hjælpe vedkommende lige præcis ind i ordningen med de forlængede dagpenge, for så er det ikke kontanthjælp, der skal udbetales, men a-kassen, der skal udbetale arbejdsløshedsunderstøttelse.

Nu håber jeg, at hr. Dyrland har forstået visdommen i mine betragtninger, måske ikke helt – hr. Dyrland har markeret igen – men så må vi jo forsøge at forklare det en ekstra gang.

Så til fru Susanne Clemensen – det er vistnok det rigtige navn – som sagde med hensyn til det dér med kassetænkning, om jeg ikke havde bemærket, at hvis det beroede på eller var efter en afskedigelse, så ville der være tale om en usaglig afskedigelse: Jeg er fuldstændig opmærksom på, at den regel er der, og den vil selvfølgelig

blive overholdt, men der er jo mange andre situationer, hvor man kan ansætte arbejdskraft i en kommune, og hvor der ikke ligger en afskedigelse bag. Det kan være en person, der er gået af på grund af alder, og hvor der så skal nybeskæftiges en person, og så er det, kommunen ganske givet vil kunne få overvejelser med hensyn til, om man ikke skulle hjælpe en person ind igennem perleporten til systemet med de forlængede dagpenge.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

For at undgå eventuelle misforståelser har jeg her skrevet »hr. Knud Erik Kirkegaard«, sådan at jeg er sikker på at kunne holde styr på navnene.

Jeg medgiver, at min argumentation om en person på 48½ år er fuldstændig irrelevant, for folk, der er i aktivperioden, har uanset alder krav på aktivering – ret og pligt endda. Når jeg nævnte de 48½ år, så var det bare, fordi det jo er en betingelse for at komme ind i forbindelse med det her lovforslag.

Men min pointe er, at man i dag har et system, hvor man kan sende folk i aktivering, som i gennemsnit koster 180.000 kr. om året, og hr. Knud Erik Kirkegaard og jeg har været fælles om at kritisere en lang række af de mere eller mindre tvivlsomme projekter, det vil sige den manglende kvalitet.

Det, vi gør her, er, at vi laver en ordning, der ligesom et Kinderæg faktisk har tre elementer i ét: Det giver en bedre kvalitet for den enkelte, det er billigere for staten – det koster kun 100.000 kr. – og det gør det muligt for kommunen eller amtet på en billigere måde end tidligere at styrke den offentlige service, og det er da faktisk tre gode ting, som slet ikke er at foragte.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Allerførst skal jeg lige minde hr. Knud Erik Kirkegaard om, at vi ikke fik noget at vide om, hvilken form for kassetænkning hr. Knud Erik Kirkegaard ville udøve hjemme i byrådssalen. Det var den ene side af sagen.

Så er der spørgsmålet om det her med forlængede dagpenge, og at man falder ud over kanten med den konsekvens, at man ender på kontanthjælp; det kunne der ske en spekulation i, siger hr. Knud Erik Kirkegaard.

Javel, men så må jeg spørge hr. Knud Erik Kirkegaard: Er der nogen, der falder ud over kanten? Vi har lige hørt fru Eva Kjer Hansen her fra talerstolen forsøge at overbevise denne sal og Folketinget om, at denne ordning er dårlig, fordi det private arbejdsmarked har behov for disse her personer. Men det synspunkt er hr. Knud Erik Kirkegaard måske ikke enig i? Så kommer det i hvert fald meget bag på mig, for der plejer gerne i den her form for synspunkter at være meget synonymi i det, Venstre og De Konservative siger.

Men er hr. Knud Erik Kirkegaard ikke enig i, at det private arbejdsmarked også har behov for de her personer?

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg synes, den er prisværdig, den omsorg, hr. Knud Erik Kirkegaard har for, at der ikke sker kassetænkning på det her område.

Men jeg vil så spørge hr. Knud Erik Kirkegaard, om han ikke mener, at der er sandsynlighed for, at kommuner ved besættelsen af ledige stillinger ville vælge en yngre i den her situation, hvis der ikke var tilskud, frem for med tilskud at vælge en ældre medarbejder, der har langtidsledighed som problem.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg må så anerkende, at hr. Ole Sohn nu har fået styr på navnene. Det er til gengæld det eneste, han har fået styr på.

Det ligger sådan, at når det drejer sig om en person, som efter det her har ret til at oppebære tilskud efter de kriterier, der nu er fastlagt for det, så siger hr. Ole Sohn: Jamen det dér tilskud og så lønnen vil være mindre end 180.000 kr., og derfor vil man kunne spare noget på det.

Ja, det regnestykke kan man selvfølgelig lave og lave på mange forskellige måder. Der er jo i øvrigt i stakken af dokumenter fra Finansministeriet lavet forskellige regnestykker på det. Men det mest interessante er jo, om den person var kommet i ganske ordinær beskæftigelse uden støtte, og dér må jeg altså gøre opmærksom på, at der er adskillige 48-årige, der selv efter en ledighedsperiode kommer i beskæftigelse enten i den offentlige sektor eller i den private sektor. Det er ikke umuligt, slet ikke; det sker i ganske mange tilfælde.

Så spurgte hr. Poul Erik Dyrlund om det dér med at falde ud over kanten. Jeg mener ikke,

jeg brugte det udtryk. Jeg forholdt mig til de regler, der er i dagpengesystemet, hvor der er en fast ydelsesperiode, og efter denne ydelsesperiodes ophør er det kontanthjælp. Og jeg går ud fra, at hr. Poul Erik Dyrlund er enig i, at sådan er reglerne. Det kan man så kalde forskellige ting i folkelig jargon, men sådan er reglerne altså. Og dér ville det være oplagt for en kommune lige at overveje med hensyn til en person, der står over for den begivenhed, at det måske kunne være en idé at ansætte vedkommende med tilskud. Jeg vil i al fald sige til embedsmændene i den kommune, jeg kommer fra, at det er noget, man lige skal være opmærksom på.

Og så til fru Anne Marie Meldgaard, der sagde: Jamen ville man ikke vælge en yngre i stedet for? Se, kommunerne tænker meget økonomisk i deres ansættelsespolitik, og det, der her vil være en afvejning, er selvfølgelig de pågældendes kvalifikationer i forhold til: Hvad kan man opnå i tilskud, og hvad kan man opnå i form af mindre udgifter ved at spare kontanthjælpen? Det ville i nogle tilfælde falde ud til fordel for den yngre, i andre tilfælde ville det falde ud til fordel for den med tilskuddet. Sådan vil det være. Men at det sidste også vil kunne være tilfældet, er jo hele tankegangen bag ordningen. Så det kan ikke komme bag på fru Anne Marie Meldgaard.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg forstår på hr. Knud Erik Kirkegaard, at vi er ved at være enige om regnestykkerne, men jeg vil meget gerne medgive, at naturligvis kan en 48-årig og en 52-årig og en 55-årig og 59-årig komme i ordinær beskæftigelse på det private arbejdsmarked.

Jeg tror ikke, at der er nogen her i Folketinget, som ikke ønsker, at det skulle gå den vej. Men omvendt mener jeg, at det er komplet uansvarligt blot at se til, at det ikke sker. For det er virkeligheden. Virkeligheden er jo, at der ikke er tilstrækkelig efterspørgsel efter – nu er jeg lidt bange for at sige den ældre arbejdskraft, for den bliver jo yngre og yngre. Men det er virkeligheden.

Og så er det jo på én gang sådan – det viser al erfaring – at er man i job, så er det altså ulige lettere at søge over i et andet. Derimod vil de, der kommer ind i offentlige servicejob, med det som basis og det som grundlag have væsentlige

større muligheder for at søge et job i den private sektor og få jobbet.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Det bekymrer noget, at hr. Knud Erik Kirkegaard på lige fod med Venstres ordfører tror, at medarbejderne på arbejdsformidlingen først og fremmest vil visitere til servicejob i stedet for at anvise til ordinært arbejde.

Jeg synes, der er en mislyd i det her, for hvis der er sådan en efterspørgsel efter arbejdskraft, som også går ned i de rækker, vi taler om her, altså dem, der har halvandet års ledighed plus er over 48 år, så er jeg overbevist om, at arbejdsformidlingen vil anvise dem til de dér ordinære job, før de overhovedet har tanken om at visitere dem til servicejob.

Altså jeg kunne godt tænke mig at vide, hvad hr. Knud Erik Kirkegaard bygger det på, når han mener, at hele den her gruppe skal ind og have servicejob.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Til hr. Knud Erik Kirkegaard: Jeg kender ganske udmærket reglerne, og jeg kan bekræfte reglerne, som hr. Knud Erik Kirkegaard beskrev dem her før. Men det ændrer jo ikke ved den kendsgerning, vil jeg sige til hr. Knud Erik Kirkegaard – og det var det, jeg egentlig var lidt ude efter i spørgsmålet om den belæring, vi fik fra Venstre, fra fru Eva Kjer Hansen, der sagde, at det private arbejdsmarked har behov for de her personer – at hvis det virkelig er tilfældet, så skulle den situation, som hr. Knud Erik Kirkegaard beskriver, jo ikke opstå.

Jeg vil gerne høre hr. Knud Erik Kirkegaard, om det er korrekt, at arbejdsgiverne har behov for arbejdskraft, om han kan bekræfte det, fru Eva Kjer Hansen sagde.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Hr. Ole Sohn var inde på regnestykkerne. Og hvis man betragter regnestykkerne isoleret for den enkelte person, en person, som er i aktive-ring, sammenlignet med en person, som er i job efter den ordning, som vi taler om her, vil der isoleret set være tale om en besparelse. Hvis den pågældende person i stedet en måned senere, end vedkommende var blevet ansat i et tilskudsjob, var blevet ansat i den private eller den offentlige sektor på helt ordinære vilkår, så

er det et rent underskud, det, vi foretager os her.

Jeg kan her henvise til noget, som jeg egentlig ikke må vise her i Folketingssalen, men under forhandlingerne i Finansministeriet fik vi udleveret en stak papirer, bl.a. et papir, der hedder bilag 1. Nu skal jeg nok lade være med at læse op, hvad der står i papiret, men jeg vil anbefale, at de, der interesserer sig for økonomien, læser bilag 1 a, afsnit 3; dér er der en fremragende beskrivelse af regnestykkerne i de her ting.

Så var der fru Anne-Marie Meldgaard, som sagde: Jamen vil AF virkelig visitere til støttede job i stedet for til ordinær beskæftigelse? Nej, naturligvis ikke. Det, man bare aldrig kan vide, er, om den pågældende 14 dage eller en måned senere var kommet i helt ordinær beskæftigelse, men altså her var blevet anbragt i tilskudsjob og så formentlig ville blive der. Det er jo ikke sådan, at man står til rådighed for andre former for beskæftigelse, hvis man er ansat i tilskudsjob.

Så blot til hr. Poul Erik Dyrland, som åbenbart er stødt på meget store vanskeligheder i sin debat med Venstres ordfører og så prøver på at fedte sine problemer af på den konservative ordfører: Det skal ikke lykkes for hr. Poul Erik Dyrland.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg tror, det er en god idé af hensyn til referatet, at man lige fortæller, hvad bilag 1 a – dem har vi jo mange af i dette hus – drejer sig om, hvis det er en alvorligt ment opfordring om at læse det bagefter.

Ole Sohn (SF):

Jeg er bange for, at jeg ikke kan fuldføre den første sætning uden fare for, at formanden vil gribe ind. Men da jeg gik i skole, var det ofte sådan, at når nogen blev ved at påstå noget, som man ikke mente var helt rigtigt, så sagde man: Hvis og hvis og hvis min ... – og så vil jeg ikke sige mere.

Det kom jeg til at tænke på, da jeg hørte hr. Knud Erik Kirkegaard, som blev ved at påstå – nej, ikke påstå, for det er jo en usvigelig korrekthed – at man kan lave regnestykker på mange måder, og hvis det private erhvervsliv tog alle arbejdsløse, så havde vi ingen dagpengeudgifter, og så ville vi spare henved 20 mia. kr.

Men problemet er, at virkeligheden er lidt anderledes, og det synes jeg faktisk vi har en

vis forpligtelse til at se i øjnene. Vi har den forpligtelse at se i øjnene, at der ikke er den tilstrækkelige efterspørgsel, specielt efter de unge, som nu er kommet i slutningen af 40'erne og i begyndelsen af 50'erne.

Det er vi nødt til at se i øjnene, og så kan vi vælge to ting:

Vi kan vælge, som det skete i arbejdsmarkedsreformen sidste år, at sige: Så laver vi aktivering, selv om vi godt ved, at de ikke kommer ud på arbejdsmarkedet, pligtaktivering, selv om de vil sige, at de vil på efterløn. Det er der ikke meget værdighed i, og det er der heller ikke meget sund fornuft i.

Det er der nu blevet rettet op på. Den erkendelse har jeg tidligere givet udtryk for, og den cadeau skal også gives. Men nu går vi så et skridt videre og siger, at frem for at lave noget, som ikke virker, er Folketinget i gang med at sige: Jamen vi prøver så at tage fat på at skabe nogle ordinære job, men ikke lave nogen ekstraordinære job. Vi tager simpelt hen udgangspunkt i, hvad vi har af uløste opgaver, og så kobler vi de ledige hænder sammen med de uløste opgaver. Det giver en værdighed for den enkelte at komme ud og beskæftige sig med nogle opgaver, som der er brug for at få løst i den offentlige sektor.

Og vi har en nedslidt offentlig sektor, som bliver værre og værre, og som har behov for mere arbejdskraft. Kommunerne og amterne har i kraft af den stramme økonomi ikke råd til i tilstrækkeligt omfang at sikre, at de kan få bugt med alle serviceopgaverne, og så laver vi et redskab her, som har tre elementer i sig, som jeg synes er væsentlige:

Vi laver en ordning, som ikke mindst og som det væsentligste giver værdighed for den enkelte, i og med at man bliver ansat på fuldt normale løn- og ansættelsesvilkår. Det er en besparelse for staten, og der er jo en gang mellem nogle fordele ved at lave et besparelsesforslag, når man har en anstrengt økonomi. Og det giver kommunerne mulighed for på en billigere måde at sikre, at serviceniveauet kan bevares og om muligt også udvides.

Vi havde gerne set fra SF's side, at man kunne gå lidt videre, end det har været muligt, men vi må jo gøre det så godt, vi nu kan.

I lovforslaget lægges der op til, at arbejdet i servicejobbene betragtes som en død periode, hvilket giver lidt luft for den enkelte, og det er et væsentligt skridt væk fra de regler, der gælder under den almindelige aktivering. Vi havde

gerne set, at det også rakte videre, sådan at man også fik en genoptjening i dagpenge, altså dagpengeret. Så langt kunne vi ikke nå i denne omgang, men det vil vi selvfølgelig arbejde videre på.

Det væsentlige er, at vi vender hele aktiveringspolitikken på hovedet og siger: Nu er det ikke længere ekstraordinære job, noget, som vi normalt ikke ville gøre, som vi sætter folk til. Vi tager udgangspunkt i, hvad vi har af uløste opgaver, og kobler de ledige hænder til, så vi får en sammenhæng og en værdighed i den måde, som vi behandler folk på.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Hr. Ole Sohn nævnte ligesom i forbigående det problem, at der i forbindelse med ordningen ikke er genoptjeningsret på de pågældende job, og jeg kunne godt lide at vide, hvordan dét nu hænger sammen. Opfatter SF det ikke som et temmelig stort problem i forhold til opfattelsen af de her job som ordinære job? Og kunne SF's ordfører ikke have forestillet sig, at forløbet ville have været et andet, hvis alle de folk, som nu er enige i at etablere sådan en type servicejob, havde indgået i forhandlingerne om spørgsmålet?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg har et helt upolemisk spørgsmål til hr. Ole Sohn. Det er blot af ordensmæssige grunde.

Jeg står her med hæftet »Aftaler om finansloven for 2000«, afsnittet om servicejob på side 15-17, som jo var baggrunden for det lovforslag, vi omtaler lige her. Der er der et afsnit 2, »Arbejdspraktik som nyt redskab i aktivering-sindsatsen«. Som det er fremgået af en tidligere behandling her i dag, indgår det samme afsnit i et andet forlig, som er indgået med en anden kreds af partier end den kreds af partier, der står bag forliget her.

Arbejdsministeren har oplyst, at SF ikke har forligspartiret over for det afsnit, som man har indgået aftale om, og jeg vil godt bede hr. Ole Sohn bekræfte, at afsnittet om arbejdspraktik kan den gamle kreds af arbejdsmarkedsreformpartier ændre, uden at SF på nogen måde har vetoret heroverfor.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Ole Sohn på baggrund af den tidligere del af debatten her i dag, hvor vi har hørt Venstre stå her på talerstolen den ene gang efter den anden og slå fast, at de folk, vi taler om her, er der behov for på det private arbejdsmarked, og vi så har hørt hr. Knud Erik Kirkegaard fra De Konservative stå her på talerstolen og sige, at der er en overvejende risiko for, at de her mennesker ender på kontanthjælp: Hvorledes sondrer man i SF mellem disse to udsagn?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Til hr. Poul Erik Dyrlund først: Nu vil jeg gerne tro det bedste om folk, uanset om de er ansat i stat, amt eller kommune, men min erfaring dels herindefra, dels fra mit tidligere liv som kommunalbestyrelsesmedlem siger mig, at man ikke kan lave nogen lov i det her land, som ikke bliver omfattet af kassetænkning enten af stat, amt eller kommune.

Så er der en mulighed i en hvilken som helst lov, også i denne her, vil den givetvis blive udnyttet. Det er jeg sådan set vidende om, og i denne sag er jeg ret beset også fuldstændig ligeglad. Det, der er det afgørende, er, at vi får skabt nogle job, som er ordinære og med større værdighed for den enkelte.

Men jeg deler ikke hverken Venstres eller Det Konservative Folkepartis opfattelse: at man tager folk væk fra det private erhvervsliv, i og med at der ikke er efterspørgsel efter den aldersgruppe hos det private erhvervsliv, for var det tilfældet, var denne her lov enten overflødig, eller den kunne måske være erstatningen for en arbejdsmarkedsreform, som ikke har en tilstrækkelig god kvalitet.

Til hr. Knud Erik Kirkegaard ville jeg sige meget kort og præcist: Trods min korte parlamentariske erfaring kan jeg til fulde bekræfte arbejdsministerens udsagn herfra: SF har naturligvis ikke forligspartiret i forhold til dette forslag. Man kan sige det på den måde, at vi synes, det er et udmærket forslag, og det har jeg også tidligere givet en cadeau for.

Man kan endelig sige lidt polemisk, at det, der er foretaget af ændringer i den forrige lov om arbejdsmarkedsreformen, ret beset er det, som SF har kritiseret hele det sidste år. Og man kan sige, at nu lykkedes det endelig at overbevise forligskredsen om, at man burde ændre

det, og vi skal selvfølgelig være glade for det, når fornuften kan trænge ind, selv om det tog lidt lang tid.

Til sidst vil jeg sige til fru Jette Gottlieb: Jo, SF mener bestemt, at det har været det væsentligste, at vi har fået lavet et afgørende brud, og at man har fået en genoptjeningsret, men omvendt har vi den opfattelse, at når vi kan lave et brud i forhold til aktiveringen, sådan at man ikke tærrer på sin dagpengeperiode, og sådan at man ansættes på ordinære løn- og ansættelsesvilkår, så er det et afgørende brud, som er tilstrækkeligt til, at vi synes, det er en særdeles god ordning.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreasen (DF):

Når nu hr. Ole Sohn går så stærkt ind for denne lov, vil jeg godt spørge hr. Ole Sohn, hvordan det føles at være på kollisionskurs med SF-borgmesteren i Vejle, som har sagt, at denne lovgivning kan han ikke bruge til noget som helst.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

I min ordførertale roste jeg SF meget for at være en del af den her aftale, som jo skulle gøre det mere tåleligt for en bestemt aldersgruppe at være på arbejdsmarkedet.

Jeg vil så sige, at jeg undrer mig over hr. Ole Sohns ordførertale, for jo længere han fik talt sig frem i den, jo mere mener jeg at han fjernede sig fra grundlaget for den aftale, vi har her.

Så mit spørgsmål til hr. Ole Sohn er, om hr. Ole Sohn og SF står ved den aftale, der er indgået om det her med servicejobbene, eller om man allerede på nuværende tidspunkt mener, at det ikke er tilstrækkeligt.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Mit spørgsmål til hr. Ole Sohn er et spørgsmål om en uddybning af selve forhandlingsforløbet, for jeg vil gerne spørge hr. Ole Sohn, om han synes, det var hensigtsmæssigt at udelukke den del af forhandlingsparterne, som oprindeligt var med til at stille forslaget om servicejob eller noget tilsvarende, udelukke dem fra de endelige forhandlinger, hvorved der f.eks. optræder den type fejl i aftalen set med Enhedslistens øjne, at der ikke er genoptjeningsret til jobbene.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Til fru Jette Gottlieb vil jeg sige, at jeg ikke ved, om tingene havde været anderledes, men at jeg bestemt synes, at forligskredsen gerne kunne have været større, og at Enhedslisten havde været en del af den.

Til fru Anne-Marie Meldgaard: Jeg forstår ikke helt spørgsmålet. Altså det her er jo et af de, vil jeg tro, mange lovforslag, som vi fra SF's side adskillige gange har taget patent på, havde jeg nær sagt; det kan man vist ikke gøre i politik. Men vi har da advokeret for det her forslag, siden vi i foråret holdt landsmøde, og hen over hele sommeren har det været et af vores hovedkrav til finanslovforhandlingerne, så jeg kan bestemt ikke forstå, hvordan man kan få den opfattelse af ordførertalen, at jeg ikke skulle kunne støtte forslaget.

Men jeg medgiver da gerne, og det vil jeg da gøre til enhver tid, at vi har været kritiske, og det tror jeg også er gået op for alle, over for tidligere tiders aktiveringsindsats, og vi kunne se en fordel i, at man også kunne få en genoptjeningsret, når man er i ordinære job. Det kunne vi ikke komme igennem med, men det betyder da ikke, at vi ikke synes, det er et godt lovforslag. Vi synes, det er et godt lovforslag.

Vi synes, at det kan give et fantastisk løft i den offentlige service, et tiltrængt løft i den offentlige service også i en tid, hvor der bliver mangel på arbejdskraft bl.a. inden for den offentlige sektor. Så det er i alle sammenhænge et udmærket initiativ.

Til hr. Mogens Andreasen vil jeg sige, at jeg er ret overbevist om, at når borgmesteren i Vejle, som er et forstandigt menneske og en usædvanlig dygtig borgmester, får læst aftalen og får den forklaret, så vil også han synes, det er et særdeles godt initiativ, på lige fod med de øvrige borgmestere, som har fået sat sig ind i det.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg er glad for at få bekræftet, at SF synes, der skulle have været genoptjeningsret, for det er jo alt andet lige en mærkværdighed, som jeg slet ikke kan forstå nogen kan tilslutte sig, at hvis to personer, der måske har arbejdet 7 år på samme arbejdsplads, med det samme arbejde, med den samme løn, bliver arbejdsløse, fordi institutionen nedlægges, så kan den ene gå ud med fuld dagpengere, og den anden kan gå ud uden no-

gen fuld dagpengeret – efter 7 år, samme arbejde, samme løn, samme vilkår for alt andet end det ene meget vigtige punkt: retten til dagpenge.

Derfor vil jeg gerne spørge hr. Ole Sohn: Med hvilke vægtige begrundelser blev det rimelige krav afvist? Altså hvorfor kunne man ikke komme igennem med kravet? Det synes jeg da var rart at få oplyst her i debatten.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nu er eksemplet med 7 år måske ikke lige det bedste, for der er en dagpengeret, når man er, jeg kan ikke huske tallet, jeg tror, det er 55 – ja, bliver der nikket, så det kan altså aldrig blive 7 år. Men tager man så et mindre antal år, ja, så kunne man stille det retoriske modspørgsmål: Hvis to er ansat på den samme arbejdsplads, den ene ansat på normale, ordinære vilkår, den anden i puljefjob, hvad sker der så, når de bliver afskediget som 55-årige? Den ene går ud og har fuld dagpengeret, og den anden har ingenting.

Hvis man tager det udgangspunkt, så er det her jo en væsentlig forbedring. Vores udgangspunkt har været, at vi får brudt med det, at man tærer på dagpengeretten i et job. Det får vi altså brudt med dette lovforslag. Det er en væsentlig forbedring, det synes jeg er en fordel, og det synes jeg også at Enhedslisten skal stemme for.

At vi ikke fik optjeningsretten ind i lovforslaget, kan man jo vende om og sige, at når man nu ikke har 90 mandater, forhandler man om det i en forligskreds. Mig bekendt har det ikke stået øverst på dagsordenen, at det var til at få brudt den ordning.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg kan bare oplyse, at da Enhedslisten deltog i forhandlingerne, stod det spørgsmål allerøverst, for når man taler om ordinære job, så kan man altså ikke have det.

Jeg indrømmer, at med den måde, det endte på, er 7 år ikke det rigtige eksempel. 6 år på samme arbejdsplads, 6 år med samme arbejde, 6 år med samme løn, 6 år med samme rettigheder på nær på ét punkt, at når man af en eller anden mærkelig grund bliver fyret, så har den ene dagpengeret, og den anden har ikke.

Det er underligt, og jeg kan ikke forstå, at vi ikke kan få nogen argumenter for, hvorfor det er indrettet sådan. Det er umuligt for mig at forstå, hvorfor nogen kan gå med til sådan en

aftale. Det er jo ikke, fordi vi ikke synes, at det, der ligger, er bedre end det, der var. Vi har jo altså tilsluttet os aftalen. Vi fik jo lov til at tilslutte os, da I havde forhandlet færdig, og det har vi også gjort. Vi stemmer også for den, men vi synes, det er en urimelighed, at der ikke er lige rettigheder for alle.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Ja, vil jeg sige til hr. Ole Sohn, nu har vi jo hørt, at vi ikke kan få bekræftet fra bl.a. Det Konservative Folkeparti, at det private arbejdsmarked har behov for de her mennesker. Det kan man så lægge i, hvad man vil. Men dog er det jo sådan, at Det Konservative Folkeparti har stået her på talerstolen i dag og talt om kontanthjælp og kontanthjælpsproblemer.

Jeg vil godt spørge hr. Ole Sohn, om ikke det er hr. Ole Sohns opfattelse, at den ordning, vi indfører her, netop vil sikre nogle af de måske allersvageste i den her gruppe personer mod at ende på kontanthjælp og i stedet virkelig have et job på lige vilkår med alle andre, hvor man siger, at man sætter pris på den indsats, de gør.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det er klart, at der er en modsætning mellem på den ene side at sige, at her vil man lave kassetænkning, for at folk skal undgå at komme på kontanthjælp, og så på den anden side påstå, at det private arbejdsmarked råber og skriger efter arbejdskraften.

De to ting er selvfølgelig uforenelige, og derfor er der heller ikke seriøsitet eller grundlag i de argumenter, som er kommet fra Det Konservative Folkeparti. Det håber jeg at jeg har fået slået fast tidligere, men ellers vil jeg da gerne gentage det i et svar til den socialdemokratiske ordfører, hr. Poul Erik Dyrland.

Til hr. Frank Aaen vil jeg sige: Jeg tror, hr. Frank Aaen er med på, at vi gerne havde set en dagpengeret, men man skal lige være opmærksom på, at selv om eksemplet ikke er 7 år, men en kortere årrække, og at der ikke er en sammenlignelighed med folk, der er ansat af kommunen på frie vilkår, så synes jeg, at man skal tage udgangspunkt i det grundlag, man kommer fra. Det gør det nu engang lidt mere håndfast at tage stilling, og der er det jo sådan, at der sker en afgørende forbedring, et afgørende brud med tidligere tiders aktiveringspolitik.

Så er der også lige den lille detalje, at vi har fået ind, at er der en død periode, så er man faktisk i den situation, at begge parter har dagpengeret, i og med at man jo skubber sin dagpengeret, når der er en død periode. Så der er ingen tilfælde, hvor to går ud fra et job, og den ene ender er på bistandshjælp, mens den anden får fulde dagpenge.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det kan man ikke vide, for den ene kan være ansat på den allersidste dag i aktiveringsperioden, og dermed vil der ikke være nogen død periode, og så vil der heller ikke være nogen dagpengeret bagefter.

Men jeg spurgte jo i virkeligheden ikke hr. Ole Sohn, om det her var bedre end det, der var i forvejen, for det er vi jo fuldstændig enige om. Nej, jeg spurgte hr. Ole Sohn, om hr. Ole Sohn var i stand til – men jeg tror, vi vil vende tilbage til arbejdsministeren, når han kommer herop, og de andre forligspartier – at forklare, hvad det er for nogle vægtige argumenter, der er blevet ført frem i debatten, som skal indebære, at folk, der bliver ansat, man kalder det ordinært, alligevel ikke har noget så basalt som ret til at få dagpenge efter 5-6 års ordinært arbejde.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nu er sådan nogle finanslovforhandlinger jo forhandlinger, og hvis ikke der i nogle forhandlinger fås indrømmelser, så kan man jo enten sige, jamen så går vi vores vej, eller også går man et skridt i den rigtige retning. Det har vi altså valgt at gøre, for vi har ikke 90 mandater. Derfor er vi gået et afgørende, smukt, rigtigt skridt fremad, og jeg er da selvfølgelig også glad for, at Enhedslisten har tilsluttet sig forliget, sådan at vi i fællesskab kan være med til at sikre, at vi bevæger aktiveringspolitikken i den rigtige retning.

Mogens Andreasen (DF):

Lad mig sige med det samme, at det foreliggende lovforslag i forhold til Dansk Folkepartis principielle holdning er en skævvridning.

Der er fra vores side ingen tvivl om, at de ledige skal i arbejde, men vi mener i modsætning til regeringens opfattelse, at de ledige skal i arbejdspraktik på det private arbejdsmarked og ansættes i et ordinært job på det private arbejdsmarked.

Hvis Dansk Folkeparti skulle støtte dette lovforslag, ville det i det mindste forudsætte en ligestilling imellem det offentlige og det private arbejdsmarked.

Vi finder regeringens vurdering af besparelserne ved gennemførelse af lovforslaget som værende ret usikre, og vi ønsker ikke at støtte den forsøgsordning.

Susanne Clemensen (CD):

Det lovforslag, der er til første behandling i Folketinget her i dag, er jo udmøntningen af en af dette folketingsårs vigtigste mærkesager for CD, som vi påpegede i CD's tale ved åbningsdebatten, og det er altså en del af aftalerne for finansloven for år 2000. Det er et skridt i retning af at realisere det, som vi forstår ved et rarere samfund.

Vores hovedpointe for oprettelse af servicejob har været for det første: Væk med den bevidstløse aktivering, der, uanset hvor godt indholdet af kurset måtte være, desværre ikke fører til beskæftigelse, fordi der stadig væk udøves aldersdiskrimination på det danske arbejdsmarked, og den aktivering føles utrolig nedværdigende.

For det andet: Lad staten give et ordentligt tilskud til oprettelse af gode, almindelige job i den offentlige sektor på almindelige løn- og ansættelsesvilkår, primært i pleje- og sundhedssektoren og på dagpasningsområdet i staten, amterne og kommunerne, i stedet for at bruge omkring 180.000 kr. pr. ledig årsperson til aktivering.

Endelig for det tredje: Lad os dermed være med til at forbedre det fysiske og psykiske arbejdsmiljø i den offentlige sektor, hvor servicejobbene tænkes oprettet, og ikke mindst forbedre det omdømme, som et servicejob i den offentlige sektor har.

Hvad angår det sidste, er det jo ingen hemmelighed, at vi har haft svært ved at tiltrække unge mennesker, der vil være social- og sundhedsassistenter, sygeplejersker osv., fordi jobbet er for hårdt i forhold til den løn, der tilbydes.

Men generelt kan man jo sige, at med denne her forsøgsordning gør vi, hvad vi kan, for at stat, amter og kommuner tænker lidt mere langsigtet på det her felt, for om nogle år, når vi for alvor kan mærke konsekvenserne på arbejdsmarkedet af de små ungdomsårgange, og en stor del af den offentlige arbejdsstyrke tilmed også skal på pension, skal det offentlige

forhåbentlig nok af sig selv se kvaliteterne i det, vi kalder »det grå guld«.

I CD har vi argumenteret for, at aldersgrænsen i forhold til regeringens oprindelige forslag skulle nedsættes fra 50 år til 48 år. Det har vi primært gjort, fordi vi ikke ønsker at sætte en etikette på folk, sådan som regeringen lagde op til med sit forslag om seniorjob. Vi mener, at det egentlig er forfejlet at tale om seniorer om mennesker, der er fyldt 50 år, eller endnu værre, når vi bruger betegnelsen »ældre mennesker« om mennesker, der er fyldt 50 år.

Det tror jeg ærlig talt at der er mange, som gerne vil have sig frabedt, selv om jeg indrømmer, at det en gang imellem kan være svært at gøre sig fri af alle de her etiketter og betegnelser, som vi putter på ting og folk, for at vi alle sammen ved, hvad vi taler om. Men mennesker på 50 år og opefter er jo lige så forskellige, som f.eks. mennesker under 50 år, og en betegnelse som seniorjob er efter vores opfattelse bare med til at forværre situationen.

At servicejobbene kun skal oprettes i den offentlige sektor, hænger sammen med, at der ellers ville være tale om konkurrenceforvridning, hvis et privat firma kunne få ansat personale med tilskud. Dermed skal der ikke herske tvivl om, at vi i CD gerne ser, at ledige ansættes i den private sektor. Det er ikke for os et enten-eller men et både-og. Derfor er vi da også godt tilfredse med, at vi i forbindelse med opløsning af arbejdsmarkedsreformen, indfører arbejdspraktik på en privat virksomhed som et aktiveringsredskab, for vi har jo gode erfaringer med, at privat jobtræning fører til beskæftigelse bagefter.

Med de her ord vil jeg afslutningsvis blot sige, at jeg håber, at servicejobordningen vil blive modtaget af ledige og offentlige arbejdsgivere i den positive ånd, hvori den er udtænkt.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg vil godt starte med at rose CD, fru Susanne Clemensen og fru Mimi Jakobsen for den meget aktive indsats, de har gjort for at få det her gennembrud, hvor dagpenge, aktiveringsmidler og tåbelig aktivering bliver omdannet til rigtige stillinger til almindelig løn til fordel for den kommunale service, til fordel for den arbejdsløse. Alt er meget godt. Vi er meget glade og tilfredse, også med, at vi har kunnet tilslutte os aftalen, da I andre havde forhandlet den på plads der i nattens mulm og mørke.

Men jeg er nødt til at stille det ene spørgsmål, om det var et CD-krav, at når et menneske har arbejdet i sådan en stilling her i et servicejob i 5 år, 6 år, skulle vedkommende ikke have dagpengeret på lige fod med alle andre på samme arbejdsplads.

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Til hr. Frank Aaen vil jeg sige, at CD gerne havde set, at de her job på alle områder var at betragte som almindelige job på almindelige løn- og ansættelsesvilkår, men det her er jo et spørgsmål om det muliges kunst. Det er forhandling, det drejer sig om, og vi synes, vi har fået væsentlige indrømmelser på det her område i forhold til det oplæg, der oprindeligt kom fra regeringen, hvor det kun var 50-årige og opefter, der kunne være omfattet af ordningen, og der var en kvote på 4.500 personer. Den er fjernet nu. Det var også kun beskæftigelse i den kommunale sektor. Nu er det bredt ud til, at det er stat, amter og kommuner.

Vi synes faktisk, at vi har fået nogle væsentlige indrømmelser her, og så er det som sagt det muliges kunst, og man kan blive nødt til at indgå et kompromis.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg er fuldstændig enig i, at det i det hele taget i løbet af forhandlingerne er lykkedes at gøre ordningen bedre med større tilskud til kommunerne, med en større gruppe, der kan søge ind på de her stillinger, og vi fik fjernet kvoten. Det var langt hen ad vejen en fælles indsats, vil jeg også sige, af CD, SF og Enhedslisten, og jeg er glad for at notere mig, at det ikke var CD, der stod i vejen for, at de her mennesker også hvad angår dagpengeretten kunne blive ligestillet med andre.

Anders Samuelson (RV):

Formålet med dette lovforslag er på den ene side at forbedre beskæftigelsesmulighederne for ældre ledige, der i dag har svært ved at vende tilbage til arbejdsmarkedet, og på den anden side at afhjælpe det stigende rekrutteringsbehov, som især kommunerne vil opleve inden for de nærmeste år, i takt med at de store generationer går på pension og ungdomsårgangene bliver mindre.

I en 2-årig forsøgsperiode kan stat, amter og kommuner søge om et statsligt tilskud til an-

sættelse af ældre langtidsløst eller i hvert fald langtidsløst fra 48 år og opefter i varige stillinger på ordinære løn- og ansættelsesvilkår. Det årlige tilskud udgør 100.000 kr. pr. helårsstilling i hele ansættelsesperioden.

Jeg vil godt understrege heroppefra, at man ikke bør tage æren for hverken blomster eller tidsler, som man ikke selv har været med til at frembringe i egen have, og derfor skal jeg heller ikke på Det Radikale Venstres vegne tage æren for, at det her forslag er bragt på banen.

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at Det Radikale Venstre som udgangspunkt er stærkt betænkelig ved at indføre den her slags ordninger. Det er vi primært ud fra nervøsitet for kassetænkning, men også og allerførst med udgangspunkt i, at det ikke er rimeligt at ansætte folk med tilskud i ryggen, hvis de faktisk er værd til en fuldtidsstilling på normale vilkår. Det mener vi er det, som skal være den drivende kraft, den drivende målsætning.

Det er også derfor, at Det Radikale Venstre altid vil sige, at det er den sidste løsning at benytte sig af f.eks. skåne- og fleksjob. Det må aldrig blive det, som man først kaster sig over. Nu håber jeg, og det er jeg ret overbevist om, at der også er bred opbakning til det synspunkt her i Folketingssalen.

Der har så været en diskussion i en længere periode om, om man ikke kunne foretage sig yderligere på det her område og afprøve nye ordninger, og en af de ordninger, som er blevet foreslået, er altså den her med at give et tilskud på 100.000 kr. pr. helårsstilling. Det har vi fra Det Radikale Venstres side så valgt at tilslutte os at man gør, men på den klare betingelse, at det er et 2-årigt forsøg, så vi har mulighed for at vende tilbage og se: Virker det her efter hensigten, eller virker det ikke efter hensigten?

Det Radikale Venstre vil følge udviklingen på området meget nøje og vil på baggrund af de erfaringer, vi får, gøre vores holdning klar til, om vi skal forlænge forsøgsperioden efter de 2 år.

Med baggrund i dette skal jeg sige, at vi kan støtte lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Nu nærmer vi os så en situation, hvor vi af hestens egen mund måske kan få argumenterne for, hvorfor man har forsøgt at hindre, at den her ordning med rigtige job bliver rigtige, rigti-

ge job, hvor folk også har optjening af dagpenget.

Jeg vil gerne spørge den radikale ordfører, om vi så kan få argumenterne for, hvorfor det lige netop på det punkt skal adskille sig fra hinanden, når man nu er i gang med at lave et forsøg af denne her karakter.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Jeg skal ikke gå ind i, hvad der foregår i de mørke nætter, eller give referater fra den type møder, men jeg vil gerne redegøre for, hvad der er Det Radikale Venstres grundindstilling, når det offentlige ansætter folk, som har fuld arbejdsevne, med støtte i ryggen fra det offentlige side.

Der er det vores synspunkt, at der er tale om en situation, hvor man ikke bør optjene rettigheder, som vi kender det, når man er på ordinær beskæftigelse uden tilskud, og det er bl.a. med baggrund i de dårlige erfaringer, som vi havde især op gennem 1980'erne med en række tilskudsjob, som gav mulighed for at genoptjene dagpengerettigheder, hvilket i den sidste ende faktisk bandt folk længere i dagpengesystemet, end der overhovedet var behov for.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det skal bare være et forsøg på at få en brugeroplysning.

Hvis man nu forestiller sig, at forsøget bliver en succes, hvad er så kriteriet for, at Det Radikale Venstre vil fortsætte ordningen?

Er det, at mange gør brug af den og siger, at det her er virkelig noget kvalitet, det giver gode besparelser for staten, det giver bedre service fra det offentlige og mere selvværd for den enkelte? Er det det, der er succeskriteriet? Eller er det, at hvis det er meget få, der bruger den, så vil man godt køre den videre?

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg studser en lille smule over formuleringerne om den radikale politik på området, for det her forhold kan jo ikke under nogen omstændigheder sammenlignes med de gamle jobtilbudsordninger.

Faktum er jo, at det her i virkeligheden meget mere ligner al mulig offentlig service i det hele taget. Hvorfor kan man f.eks. ikke opfatte de 100.000 kr. som et tilskud til kommunerne til at

forbedre den kommunale service? Og hvis det nu var logikken, ja, så måtte det jo betyde, at samtlige offentligt ansatte ikke burde have optjeningsret, for de er jo på overførselsindkomst. Eller hvordan skal det forstås?

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Da det i ret høj grad er et nyt område, vi vader ind i, så vil jeg ikke på forhånd lægge mig fast på, hvad det er, vi skal definere som succeskriterierne, når vi om 2 år skal tage stilling til, hvorvidt denne ordning har fungeret eller ej.

Lad os se på det med åbne øjne. Jeg vil hellere gå ind i det med det som udgangspunkt og sige: Lad os så se, hvilke konsekvenser det egentlig har haft. Jeg er sikker på, at der vil udvikle sig nogle konsekvenser, som vi ikke i dag vil være i stand til at forudse.

Så til spørgsmålet om det med tilskud og mulighed for at optjene rettigheder. Der mener jeg, jeg i mit første svar har gjort forholdsvis klart, hvad vores indstilling er.

Når vi taler om folk, som har deres fulde arbejdsævne i behold, og staten så yder et ekstraordinært tilskud til den ansættende myndighed, som får gavn af jobbet, så mener vi, at der ikke er tale om en traditionel beskæftigelse i den offentlige sektor, som kan give optjeningsrettigheder. Det er en anden situation, vi taler om, og derfor mener vi ikke, at der skal være mulighed for at optjene rettigheder.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det var da vist en nytolkning af aftalen, vi hørte her til sidst.

Altså der er udtrykkelig tale om en aftale om, at man ansætter mennesker. De er bare tilfældigvis blevet lidt ældre og har været arbejdsløse i lang tid, men man ansætter dem i en helt almindelig stilling. De laver et helt almindeligt arbejde. De erstatter eventuelt en anden kollega, der er flyttet over til noget andet eller er gået på pension. De får helt normal løn. De får helt normal pension. De får i alle stræk lov til at lave det samme og få samme belønning, samme faglige rettigheder som alle andre. Der er bare én ting. Det er, at selv om de har været der i 5 eller 6 år, så har de stadig væk ikke optjent ret til at få dagpenge.

Skal vi ikke lige prøve at holde fast i, hvordan det kan forsvares set fra det enkelte menneskes synspunkt? Altså hvordan skal man som

menneske betragte det, når man har arbejdet så lang tid og alligevel ikke kan få dagpengere? Og har mennesker, der har arbejdet så lang tid, ikke for længst bevist, at de er i stand til at klare et ustøttet arbejde?

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil gentage, om det ikke er muligt at opfatte det sådan, at de 100.000 kr., der nu bliver overført, ikke bliver overført til personen. Det er ikke personen, der er støttet; personen skal jo netop lave fuldstændig ordinært arbejde. Nej, det er jobbet, der er støttet. Det er ideen om, at man skal forhøje den kommunale service, der er støttet, og som sådan bliver de penge overført, sådan at kommunerne har råd til at ansætte yderligere en ordinært ansat. På den baggrund gentages spørgsmålet.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Se nu har vi fra Det Radikale Venstres side valgt med åbne øjne at gå ind i dette forsøg og altså bakke op om forslaget, på trods af at vi altså generelt er nervøse for at indføre den type ordninger, for vi mener faktisk, at der i den sidste ende er stor sandsynlighed for, at det kommer ledige til skade, og at der bliver en alt for stor mulighed for at lave kassetænkning.

Men nuvel, det er blevet forsøgt at strikke en ordning sammen, som skulle tage hånd om de værste udgaver af kassetænkning, og tilbage står så bare den konklusion, at her er der tale om job, som der gives et direkte tilskud til på 100.000 kr., og dermed er det et tilskudsjob og ikke et ordinært job i den forstand, at det er den konkrete arbejdsgiver, som betaler hele lønnen.

Man kan så sige, det er en samlet offentlig kasse. Man kan selvfølgelig lave definitioner i den retning, men det er vores udgangspunkt, at der er tale om et tilskudsjob, og så er der ikke optjeningsmuligheder. Det vil vi holde fast i, og så skal jeg i øvrigt blot henviser til de korte svar, som jeg har forsøgt at give tidligere.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu er det vist Det Radikale Venstre, der er ude i kassetænkningen. Når pengene kommer fra den kasse og den kasse, så giver det ikke ret, når de kommer fra den kasse, så giver det ret. Det er vist kassetænkning, som jeg i øvrigt ikke kan forstå logikken i.

Men jeg anerkender fuldt ud, at Det Radikale Venstre har bevæget sig på det her punkt. Jeg synes, at det er fint. Jeg anerkender også, at Det Radikale Venstre har forbeholdt sig ret til om 2 år at revurdere, om det er klogt, eller om det er gået i den gale retning. Det, jeg bare stadig væk ikke forstår, er, at også i forsøgsperioden nægter man mennesker almindelige rettigheder, som andre har, nemlig den ret, at man kan få dagpenge, hvis man bliver arbejdsløs.

Så vil jeg lige sige til sidst: Jeg erindrer, at i en debat, vi havde om skåne- og fleksjob, var hr. Anders Samuelsen indstillet på, at der skulle mennesker have almindelige faglige rettigheder, herunder dagpengeret.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Lige netop skåne-fleksjob og rettigheder på skåne-fleksjobområdet nævnte jeg bevidst, og jeg har derfor også brugt den definition: Her taler vi om personer, som ikke mangler arbejdslevnen på nogen måde, men hvor man blot indfører en ny type job med et tilskud på 100.000 kr., og det er en anden situation end skåne-fleksjob, hvor vi stadig væk er åbne over for at se på, hvad vi kan give af yderligere rettigheder i forhold til dem, som vi har i dag. Deri ligger der en skelnen, som vi gerne vil holde fast i fra Det Radikale Venstres side.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Ja, der er forskel på skåne- og fleksjob og så på servicejob. Det er indlysende. Men hvor bliver principperne af? må jeg spørge hr. Anders Samuelsen. Altså i virkeligheden er et skåne-fleksjob et endnu mere støttet arbejde end dem, vi taler om her, for der er pengene jo bundet til den, der bliver ansat, og det synes vi er en god idé.

Men her giver man jo pengene til kommunerne, som så ansætter et menneske, fordi de har brug for det i al almindelighed. Jeg forstår ikke, hvor principperne er. Jeg tror ikke, der er nogen principper. Jeg er bange for, at det bare er noget med, at man synes ikke, at folk skal have dagpengeret i den her situation. Jeg forstår det ikke.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Jeg vil til sidst bare helt kort sige, at Det Radikale Venstre forsøger faktisk at fastholde nogle

principper, en skelnen mellem ordinære job, støttede job, ikkestøttede job, job til folk med manglende erhvervssevne, arbejdssevne, hvormod der er andre partier, der tilsyneladende er totalt principløse på det her område og blot går efter et princip, nemlig ligegyldigt hvad, ligegyldig hvilken stilling, så er der rettigheder, og de rettigheder skal helst holde fra nu af og så indtil, ikke det næste årtusind, men det næste igen. Det er ikke den måde, vi arbejder på i Det Radikale Venstre.

Jette Gottlieb (EL):

Nu skal arbejdsløshedsdagpengeret jo opfattes som retten til at få en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, så det med det næste årtusind er vist en tilsnigelse.

Jeg vil godt i forbindelse med forslaget om servicejobbene rose regeringen for at være med på den tankegang, hvad det er for et ufatteligt spild af menneskelige ressourcer, der har ligget i den arbejdsmarkedspolitik, hvor de arbejdsløse bliver tvunget i aktivering i stedet for at få tilbudt ordinært arbejde til højnelse af den sociale service.

Det synes vi er en god ting.

Det lovforslag, der ligger foran os, er et skridt på vejen til at erstatte aktiveringsreligionen med en arbejdsmarkedspolitik, der tager de arbejdsløse ressourcer alvorligt, og derfor støtter vi forslaget, som det jo også er fremgået af vores tilslutning til aftalen i forbindelse med finanslovforhandlingerne.

Vi finder det overordentlig vigtigt, at der er tale om job med fuldstændig de samme rettigheder som andre job: faglige rettigheder, overenskomstrettigheder, ferie, pension, alle de muligheder, der er for at sidde i samarbejdsudvalg, alle mulige ting, arbejdsmiljø, det hele – rigtige, ordinære job.

Vi finder det også vigtigt, at man er fantasifuld, når man taler om, hvad det er for nogle opgaver, der skal kunne udføres. Det skal være inden for social- og sundhedsområdet, men også inden for det kulturelle område, f.eks. inden for lokalhistoriske samlinger. Det skal være alle fra cand.mag.er til skinneskidtskrabere til pædagogmedhjælpere, hvilken som helst befolkningsgruppe. Det er i virkeligheden et meget bredt forslag, som kan åbne mange døre.

Men der er jo nogle men'er i forslaget, og det vigtigste men er det, der nu i det sidste stykke tid er fremgået af de lange debatter om de korte bemærkninger. Forslaget, som det ligger, og

som jo blev aftalt mellem CD og SF og regeringen, er jo ikke helt godt nok. Dels er det for uambitiøst i sit sigte, dels er der det store spørgsmål om de rigtige job, som ikke blev helt rigtige rigtige job.

Det er jo utroligt, at man hårdnakket fastholder, at de her job på grund af overførslen af de 100.000 kr. ikke indgår i optjeningen af dagpengereetten. Er der en særlig økonomisk begrundelse? Nej, det er der nok ikke. Er der så en menneskelig, moralsk begrundelse? Det er der vel heller ikke.

Under alle omstændigheder er vi bekymrede for konsekvenserne af det, fordi det, vi kan se, er, at det kan føre til en stavnsbinding af de folk, der har fået et servicejob, frem til, at de kan gå på efterløn eller pension. For hvem tør forlade et servicejob til fordel for et rigtigt rigtigt job, hvis ikke de kan være fuldstændig sikre på 1 års ansættelse? Og hvem kan være fuldstændig sikker på 1 års ansættelse i dag? Det er der vist ikke mange der kan.

Enhedslisten har de sidste 5 år fremsat noget, der ligner det her lovforslag. Vores udgangspunkt har jo været den samme tankegang. Det har dels været de arbejdsløses behov, der har været udgangspunktet, dels arbejdsmarkedets behov, hvad angår den offentlige service. Men allermost har det jo været et forsøg på et indgreb over for den absurditet, at der er ledige hænder og samtidig uløste opgaver, når man med næsten ingen midler fra det offentlige kan forsøge at løse begge problemer på én gang. Derfor er vi selvfølgelig meget tilfredse med, at der nu er kommet sådan et forslag på bordet, og der er jo heller ingen tvivl om, at vi støtter det.

Vi havde foretrukket, at det så lidt anderledes ud. Vi havde f.eks. hellere set, at målgruppen var blevet defineret ud fra ledighedslængden og ikke ud fra et alderskriterium. Sådan endte det ikke.

Når vi peger på problemerne i forbindelse med forslaget, er det jo samtidig en kritik af, hvordan forløbet blev under finanslovforhandlingerne. Vi var og er mildt sagt utilfredse med, at vi i sidste fase af forhandlingerne blev holdt udenfor, på trods af at alle var klar over, at vi var parat til at slutte op om sådan et forslag og rent faktisk også har en vis ophavsret til det. Vi synes ikke, det var en anstændig måde at forhandle på.

Når vi tilslutter os lovforslaget alligevel, er det selvfølgelig, fordi det er et forslag, der peger i den rigtige retning.

Ole M. Nielsen (KRF):

Ved de par møder, vi var med til i den brede kreds af partier omkring det store bord hos finansministeren, syntes vi faktisk, at der fremkom et ganske godt oplæg til det, som kaldtes servicejob, men som så senere i en større kreds blev til noget helt andet.

Vi var i et par uger dér meget, meget forbavset over, at vi ikke blev indkaldt til flere møder. Jeg kan tydeligt huske, hvad vi sagde ved det sidste møde, vi var til hos finansministeren om det emne her: at vi var meget positivt indstillede over for noget i omegnen af det, der lå på bordet her.

Jeg kan også huske, at der til møderne hos arbejdsministeren, hvor vi arbejdede med arbejdsmarkedsreformen, hver gang ved slutningen af mødet blev sagt: Så formoder jeg, at det dér med servicejobbene kommer som et supplement til det, vi sidder og laver her, besluttet i en anden kreds. Men vi hørte ikke noget i 2-3 uger, indtil vi så meldte ud, at vi ikke ville deltage i flere forhandlinger om hele finanslovs-komplekset, fordi vi ikke fik nogen imødekom-melser.

Jeg kan forstå, at der er andre partier, der har været udsat for den samme oplevelse. Og jeg må indrømme, at det blev noget ringere, da det så skulle vedtages i en snævrere kreds – og betydelig dyrere. Vi synes, at det er et meget mærkeligt forslag.

Som sagt var det jo principielt et godt tiltag, eller man kan sige, at det jo er tåbeligt at have et stort antal ledige, samtidig med at man har en masse opgaver i den offentlige sektor, som man døjer med at få løst, fordi man ikke har økonomi til at ansætte folk til det. Og det er positivt, at det her er ordinære job, altså job i ordinære løn- og ansættelsesvilkår. Og man kan også sige, at der i den måde, det er opstået på, er tale om en slags måde at overhale kasse-tænkningen på. Men jeg skal ellers hilse og sige, at der opstår andre muligheder for kassetænkning i den måde, som lovforslaget nu fremstår på: en forsøgsperiode på 2 år, men sandelig en forsøgsperiode, som strækker sig i en næsten uendelig årrække og derfor jo virkelig er dyr for staten på lang sigt.

Medvirkende dertil er jo også, at man går helt ned til såkaldte lidt ældre. Det er altså dem,

der er fyldt 48 år. Jeg må nok sige, at gruppen af ældre rykker langt ned efterhånden, når man er lidt ældre som 48-årig. Det medfører jo også det problem, at man risikerer, at det offentlige tager fra den yngste ende af den gruppe, og at det ikke er dem, som har behov for at komme ind i de servicejob her, der reelt kommer det, og at man jo også får folk ind, som helt klart vil være i stand til at bestride et almindeligt job uden løntilskud i. Det betyder altså, at man kommer til at selektere folk blandt nogle, som ikke har været i ledighed så skrækkelig længe, altså at vælge dem ind i de servicejob her i stedet for at tage nogle andre, som trænger mere, og altså tage ganske almindelig arbejdskraft ind med løntilskud på 100.000 kr. fra staten. Jeg synes, det er fuldstændig tåbeligt.

Det kan nok forstås af de bemærkninger her, at vi ikke kan tilslutte os lovforslaget. Vi var ellers positive over for det fra starten. Vi syntes, at det dengang så ud som et led i at undgå den meningsløse aktivering, og at det så ud som en mulighed for som sagt at komme lidt ud over kassetænkningen og få noget fornuftigt ud af de pengene, som ellers gives ud som dagpenge. Men med den ordning, der her er blevet, kan vi ikke være med.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne spørge hr. Ole M. Nielsen, bl.a. om økonomien:

Altså, hvis man udvider ordningen og det koster 100.000 kr. i forhold til 180.000 kr. pr. person, er det så en fordyrelse, hvis der er flere, der gør brug af den, i forhold til at sende folk i aktivering?

Hvis folk som alternativ ikke skal i aktivering, men i ordinære job i det private erhvervsliv, er der så noget i forslaget her, der forhindrer det private erhvervsliv i at efterspørge de unge, der kommer lidt op i årene, altså over 48 år?

Og det tredje er: Mener Kristeligt Folkeparti ikke, at hvis man har gået arbejdsløs i 1½ år, altså 1 år i dagpengeperioden og ½ år i aktiveringsperioden, er det tilstrækkelig lang tid? Jeg synes faktisk, det er uhyggelig lang tid.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

I hr. Ole M. Niensens ordførertale kom det frem, at der var en vis skepsis over for, at forsøgs-

perioden ikke også stoppede med den egentlige ansættelse af folk i servicejob.

Det, jeg godt vil spørge om, er, om hr. Ole M. Nielsen tror, hvis også jobbene her stoppede og tilskuddene stoppede, at der så var større muligheder for, at de personer, der var i servicejob, ville komme ud og få ordinær ansættelse på det private arbejdsmarked.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Til det sidste først – så kan jeg bedst huske det, for det spørgsmål fik jeg ikke noteret ned – så har jeg bemærket sådan over det sidste års tid godt og vel, at regeringen gentagne gange har sagt, at der bliver brug for folk, også inden ret længe, også så hurtigt, at man faktisk af den grund har været lidt ked af at stramme op på betingelserne for aktivering. Det indgik også i vores debat om den fleksible aktivering af de 58-59-årige, at vi skulle passe på, at vi ikke sugede for mange op i nogle ordninger og derfor fjernede dem fra arbejdskraftudbudet.

Og dér vil jeg jo mene, at hvis den teori er rigtig, at der bliver brug for folk inden for ganske få år, så vil der være en naturlig opsugning af arbejdskraft. For med den lave aldersgruppe, man går ind og tager her, og kun 1½ års ledighed – og det her er så også et svar til hr. Ole Sohn – så er der jo mange, som kan udfylde et ganske almindeligt job. Heldigvis, vil jeg da sige, er der jo mange i den gruppe, der kan det. Og der er altså faktisk områder i landet, hvor der går ganske mange, der har gået i 1½ år, som sagtens kunne udfylde et almindeligt job, men hvor der er en reel arbejdsløshed.

Det ved jeg godt at regeringen faktisk også afviser at der er. Det fremgik jo tydeligt af debatten her om arbejdsmarkedsreformen for 1 år siden, hvor både statsministeren og arbejdsministeren sagde: Nu er der brug for alle.

Det er bestemt ikke det, folk oplever. Der går masser af folk rundt, som kunne klare et almindeligt job, men som ikke får det tilbudt. Og det er da helt fint, at de får det tilbudt her, men de bliver dermed bare suget væk fra det almindelige arbejdskraftudbud, hvor der kan blive brug for dem. Og jeg tror, at hvis de er kommet ind i et fornuftigt job her ved det offentlige – og dem er der da heldigvis mange af – så skal der noget til, før de forlader det job for at gå over i et job på det private arbejdsmarked. Så jeg tror såmænd ikke så meget på, at det er aktuelt.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Lad os bare antage, at det private erhvervsliv kunne opsuge arbejdskraften blandt unge, der er kommet lidt op i årene og har rundet de 48, og at der så ikke var nogen i den gruppe, som det private erhvervsliv kunne tage fat i, kunne man så ikke opfordre erhvervslivet til at tage fat i de over 100.000, der er under 48, og sætte nogle af dem i arbejde? Altså, vi skal lige være opmærksomme på, at vi jo ikke har afskaffet arbejdsløsheden. Der er faktisk en alt for høj arbejdsløshed. Det er jo derfor, vi har en arbejdsmarkedsreform, som har aktiveringstiltag. Så vi står jo ikke over for ingen arbejdsløshed at have.

Så derfor er mit spørgsmål: Er det så ikke bedre, at man i stedet for som 48-årig at gå arbejdsløs i 1½ år så får tilbudt et ordinært arbejde inden for det offentlige, hvor der er behov for det, hvor der er uløste opgaver, frem for at gå i ledighed?

Det er jo det, der er alternativet. Det er jo ikke, fordi de private arbejdsgivere står og mangler arbejdskraften. Hvis de gør, står det dem frit for at ansætte folk.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Ole M. Nielsen, om der er tiltro til fra Kristeligt Folkepartis side, at det netop er den her gruppe, som servicejobbene er tiltænkt, der vil blive efterspurgt på det private arbejdsmarked, i den rækkefølge de så også står til rådighed?

Så vil jeg også godt spørge, om der ikke er noget positivt i, at vi netop kan få opfyldt nogle af de ønsker, befolkningen har til service på det offentlige område, ved netop at skabe de her job på ordinære vilkår?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg forstår hr. Ole Sohns spørgsmål sådan, at det står de private frit for at ansætte de mennesker her. Men det er sådan på det private arbejdsmarked, at dér antager man kun folk, når man har brug for dem, ikke før. Det er privat, fordi man agerer på den måde, at man ansætter arbejdskraft, når man har brug for den og dermed altså også har råd til at betale den. Regeringen påstår jo, at der bliver brug for arbejdskraften, og det håber jeg meget passer.

Så til fru Anne-Marie Meldgaard: Jo, vi vil gerne have udført nogle af de her job i det offentlige, men vi er bare bange for, at det bliver en stabil, en stadig, en vedvarende udvidelse af beskæftigede i det offentlige med det til følge, at man ligesom vænner sig til, at nu er det altså det niveau af antal beskæftigede, man har, og så vil man i løbet af relativt få år igen have brug for flere folk.

Der er altså ikke den samme tilskyndelse til effektivitet i det offentlige system, som der er i det private. Dér vil arbejdet ligesom udfylde den tid, der er til rådighed. Det gør det mere i den offentlige sektor end i den private sektor, og det er derfor, jeg er bange for, at det her bliver sådan en langsigtet udvidelse af antal beskæftigede i den offentlige sektor.

Det er det, jeg frygter, så jeg mener faktisk, at forsøgsperioden er for lang. Jeg mener, at den skulle være 2 år efter ansættelse i forsøgsordningen, altså 4 år i alt f.eks. Det skulle man have muligheden for. Desuden så jeg i øvrigt gerne, at man i perioden optjente dagpengere. Det er jeg helt enig med hr. Ole Sohn og Enhedslisten i. Jeg så hellere, at der var en mulighed for fleksibilitet i udbudet på denne måde.

Thorkild B. Fransgaard (FRI):

Lovforslaget her om, at amter og kommuner kan få et tilskud på 100.000 kr. for hver langtidsløst, de ansætter, altså langtidsløst over 48 år, lyder jo vældig godt, men det er jo en frygtelig farlig vej at komme ind på. Det vil medføre en eksplosion i antallet af offentligt ansatte, og det er ikke lige det, vi har brug for, tværtimod. Enten man nu har den ene eller den anden politiske mening, så tror jeg, at alle i det Ting her ved, at fordelingen i det danske samfund er skæv med hensyn til, hvad der er ansat inden for det offentlige, og hvad der er ansat inden for det private arbejdsmarked.

Intentionerne med lovforslaget kan jeg såmænd godt forstå, men konsekvenserne er farlige. Når først der er skabt et behov inden for det offentlige, ligegyldigt hvor god meningen er, så er det behov umuligt at afskaffe igen. Alle ønsker jo mere service i det danske samfund. Det er der ikke noget at sige til, men vi har også ansvar for, hvordan vi skal kunne bære det – hvordan skal erhvervslivet skaffe penge nok til den service? Derfor mener vi, at det er en fejl, selv om intentionerne som sagt er gode nok. Men den går ikke.

Vi hører jo hele tiden diskussionen om, at erhvervslivet frasorterer personer over 48 år, når man skal ansætte nogle, eller når man skal afskedige nogle. Det er der selvfølgelig eksempler på, men generelt er det ikke rigtigt. Langt de fleste i erhvervslivet hungre efter at kunne beholde de mennesker, der er over 48 år gamle, for det er dem, der har erfaringerne.

Jeg vil sige, at det lovforslag her faktisk for mig at se er diskriminerende over for de mennesker, der er over 48 år. Tænk at sende det signal ud fra Folketinget: I mennesker, der er 48 år, kan lige så godt forberede jer på, at I ikke mere kan udfylde en plads på arbejdsmarkedet! Det mener jeg ikke vi kan være bekendt.

Vi i Frihed 2000 er overbeviste om, at man skulle gå den anden vej. Hvis der måske er nogle over 48 år, der er blevet slidt op eller på anden måde er kommet i klemme, ja, så skal de hjælpes på en eller anden måde, så de kan blive ude på det private arbejdsmarked.

Det her lovforslag vil få nogle konsekvenser ude i fremtiden, som vores samfund ikke har råd til. Selv om der er et højt ønske om en større service, jamen hvor skal pengene så komme fra til det? Ja, det er kun ved, at der er så mange som muligt ansat ude i det private.

Vi mener, at det er et farligt lovforslag, selv om det er en forsøgsordning. Jamen hvad gør vi så om 2 år? Så er det behov jo skabt inden for det offentlige, og som jeg har sagt, det er næsten umuligt at afskaffe et behov, der er blevet skabt. Vi kan ikke støtte det her lovforslag.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Hr. Thorkild B. Frandsgaard taler om, at der vil ske en eksplosion af ansatte i den offentlige sektor. Ja, det er ikke de signaler, jeg hører i hvert fald, når jeg taler med borgmestrene rundt omkring i kommunerne. Men jeg må så også indrømme, at medlemmerne af Frihed 2000 og vi i Socialdemokratiet må åbenbart komme nogle meget forskellige steder, for ude i forsamlingshusene er det altså ikke de toner, jeg hører fra de mennesker, som vi nu prøver at forsøge at skabe reelle job til. De siger, at de vil ud af passiv aktivering, og at de ønsker at komme ud på arbejdsmarkedet, og de siger: Hvor er alle de job, som I påstår at de private arbejdsgivere ligesom har til rådighed for os? Vi kan ikke få øje på dem. Vi bliver end ikke indkaldt til samtaler.

Derfor synes vi, at vi har en fælles forpligtelse til at være med til at sørge for, at de kan få reelle og varige job i den offentlige sektor og samtidig løse en samfundsopgave på serviceområdet.

(Kort bemærkning).

Thorkild B. Frandsgaard (FRI):

Det er rigtigt, at det ikke lige er de toner, som jeg har givet udtryk for her, vi hører ude i kommunerne. Ude i kommunerne mangler man arbejdskraft for hele tiden at kunne opfylde det ønske, der er om service. Det giver jeg fru Anne-Marie Meldgaard fuldstændig ret i.

Men spørgsmålet er, hvor vi skal sætte grænsen for, hvor meget service der skal være. Men det er jo ikke det, vi skal lovgive efter. Det, vi skal lovgive efter, er, hvordan hele samfundet skal hænge sammen.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Jeg vil takke for de udsagn, der er kommet fra partier, der vil støtte vedtagelsen af dette lovforslag.

Det er jo rigtigt set, som flere peger på, og som det også fremgår af den skriftlige fremsættelsestale, at det jo handler om, at vi forsøger at slå flere fluer med ét smæk.

Alle undersøgelser viser, at kommunerne står over for alvorlige rekrutteringsproblemer i de kommende år, og derfor er denne ordning med servicejob en god måde at vende kommunernes og amternes og også statens opmærksomhed over på den arbejdsstyrke, der står til rådighed, som er lidt ældre.

Derudover giver det de mennesker, der har været ramt af længerevarende ledighed, mulighed for også at anvende disse servicejob som en slags springbræt til andre former for beskæftigelse.

Der er rejst en del spørgsmål undervejs i debatten her, som jeg forudsætter at vi vender tilbage til under udvalgsbehandlingen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Et af de emner, vi har diskuteret i debatten, er genoptjeningsret, altså om folk kan have dagpengeret, når de har arbejdet i f.eks. 5 år på lige fod med kollegaen. Jeg opfattede det sidste fra arbejdsministeren som et tilsagn om, at det spørgsmål kan diskuteres under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Arbejdsministeren henviste, hvis der skulle svares på spørgsmål, til udvalgsbehandlingen. Det skal nu ikke afholde mig fra at stille tre spørgsmål til arbejdsministeren her, som jeg føler er så centrale, at man også her i Folketings-salen bør have en afklaring af det.

De to af spørgsmålene drejer sig om vurderingen af provenueeffekten, eller hvad man nu skal kalde det: mindreudgifter for staten netto, som jo er anslået til 400 mio. kr. Så er der opstillet nogle beregningsmæssige forudsætninger. Det er det, som hr. Ole Sohn kalder hvis og hvis og hvis. Der er en forudsætning, der bygger på, at personer omfattet af ret og pligt til aktivering vil være aktiveret i 58 pct. af tiden. Undskyld, jeg troede egentlig, vi havde besluttet, at man skulle være aktiveret i 75 pct. af tiden. Hvad er forklaringen på det?

Og som punkt to: De 400 mio. kr. bygger på den beregningstekniske forudsætning, at personer i servicejob ikke alternativt ville have fået job. Jamen undskyld, kunne man virkelig forestille sig, at ingen af de pågældende ville være kommet i job.

Nu kan jeg se, at formanden er utilfreds med, at jeg ikke er gået ned fra talerstolen. Det gør jeg så, men så har jeg altså et spørgsmål mere herudover til arbejdsministeren.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Det vil jeg også mene er det rigtigste at gøre.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Det er lidt i fortsættelse af hr. Knud Erik Kirkegaards spørgsmål, for det, jeg var lidt inde på i min ordførertale, var jo, at et ansættelsesforhold kan løbe i en næsten uendelig årrække. Nu ved jeg ikke, hvornår det begynder at blive endeligt, men det kan altså løbe i 17 år i alt. Og jeg fik bekræftet af den socialdemokratiske ordfører hernede, at man kan fortsætte i efterlønsperioden, altså i den fleksible efterløn, og så kan kommunen eller den offentlige institution få en delvis refundering af de 100.000 kr.

Det kunne være interessant at se, hvad man vurderer, at besparelsen er for staten i år 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17. Jeg tvivler noget på, at der vil blive en besparelse på lang sigt i det her forslag. Men det har man da sikkert foretaget beregninger på.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Jeg er jo ikke herre over, om hr. Frank Aaen opfatter det, jeg gav udtryk for, som et tilsagn, men jeg kan sige én ting: Sådan var det ikke ment.

Jeg vil i øvrigt gerne udtrykke min forbøffelse over, at vi på det her punkt om genoptjeningen har haft en så intens debat, set i forhold til, at Enhedslisten faktisk har tilsluttet sig den aftale, der er indgået mellem en mindre kreds af partier. Det tema havde jeg egentlig ikke villet tage op, hvis ikke hr. Frank Aaen havde givet mig anledning til det.

Til hr. Knud Erik Kirkegaard vil jeg sige, at det kan jo ikke skyldes hr. Knud Erik Kirkegaards manglende parlamentariske erfaring, at han har overset, at den aftale, vi lavede sidste år i forhold til 75 pct.s aktivering, gælder for personer, der bliver ledige efter 1. januar 1999. Så derfor er der ikke noget forunderligt i, at de beregningsmæssige forudsætninger tager udgangspunkt i virkeligheden. Det har hr. Knud Erik Kirkegaard i så mange andre situationer jo understreget vigtigheden af.

Jeg har ikke noget bud på besparelserne i 17 år ud i fremtiden, som hr. Ole M. Nielsen sætter spørgsmålstegn ved. Men efterhånden som jeg har lyttet til debatten, synes jeg, man skulle vælge sin indfaldsvinkel. For i det ene øjeblik gives der udtryk for, at det her bliver der nok ikke ret mange der vil benytte sig af, og i det andet øjeblik er man bekymret for, om udgifterne vil svulme. Jeg tror, man på et eller andet tidspunkt skal vælge, hvad det er, man er mest bekymret for.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Ja, vi har tilsluttet os aftalen, og det er vi også tilfredse med. Men arbejdsministeren kan da ikke undre sig, for i det sidste forhandlingsmøde, Enhedslisten var indbudt til i denne her sag, drøftede vi spørgsmålet om genoptjeningsret.

Næste gang vi hørte om det her emne, var der indgået en aftale – take it or leave it – og hvornår skulle vi så rejse debatten, hvis ikke det var her, hvor befolkningen, de arbejdsløse, har mulighed for at følge med i, hvordan der er argumenteret.

Der er ingen af dem, vi hidtil har kunnet spørge her i debatten, der selv har deltaget i forhandlingerne, og derfor har vi heller ikke fået ret gode svar på, hvad begrundelsen har været for, at man laver sådan en mærkelig re-

gel, at folk, der har arbejdet i 5 år til normal løn og på normale vilkår, ikke har dagpengereget – i hvert fald ikke dagpengereget ud over den, de havde, før de startede.

Derfor vil jeg spørge arbejdsministeren: Kunne vi ikke få et argument for, hvorfor der er denne diskrimination af mennesker, der bliver ansat efter den her i øvrigt ellers udmærkede ordning.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Det dér med den parlamentariske erfaring piner åbenbart arbejdsministeren lidt.

Ledige, der bliver ledige eller blev ledige under den gamle ordning, siger arbejdsministeren, skal også ind i regnestykket. Jamen jeg mener egentlig, at dér var kravet til aktivering 100 pct., og så kan jeg slet ikke få regnestykket til at passe. Men det kan vi selvfølgelig bore videre i under udvalgsbehandlingen.

Men det sidste centrale spørgsmål, som jeg godt vil have ministeren til at forholde sig til, er det EU-retlige. Og når jeg spørger til det, så er det, fordi det var mit klare indtryk under de forhandlinger, vi havde, at en ikrafttræden af en ordning af denne her karakter forudsatte godkendelse fra EU.

Nu kan jeg se, at man i bemærkningerne til forslaget skønner – skønner – at forslaget ikke indeholder EU-retlige aspekter. Mit spørgsmål til arbejdsministeren er: Vil ministeren for en sikkerheds skyld indhente godkendelse fra EU, før man lader loven træde i kraft, eller vil man give sig ud på en chancesejls med risiko for, at der kan komme et indgreb efterfølgende fra EU?

Min personlige holdning er, at det ville være klogt at få det klaret inden.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg mener faktisk ikke, at jeg svingede mellem den ene og den anden slags bekymringer.

Det må have være en anden, arbejdsministeren henvendte sig til om det, tror jeg.

Det bekymrer mig, hvis der er for mange ganske almindelige, velkvalificerede i den yngste ende af den aldersgruppe her, der kommer ind i støttede job, for så bliver det i hvert fald dyrt. Men jeg håber, at rigtig mange i den ældste ende af skalaen kommer ind i de her servicejob. Så opfylder det mine ønsker til det her. Så får vi nogle mennesker beskæftiget med no-

get, der er fornuftigt, og får udført noget godt arbejde, som vi har brug for. Men opsuger man derimod arbejdskraft, som over kortere tid ville kunne være optaget i det private arbejdsmarked, så er det noget skidt.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Til hr. Frank Aaen: Svaret er jo ganske enkelt det, at i forbindelse med de arbejdsmarkedsreformer, der blev taget hul på i 1993-94, er det et bærende princip, at der ikke er genoptjeningsret i forhold til støttede job. Så enkelt er det, og uanset hvor mange gange det spørgsmål bliver rejst, så er det det svar, der kan og bør gives.

Til hr. Knud Erik Kirkegaard: Nej, jeg er slet ikke bekymret over det lille hint, jeg har fået om den manglende parlamentariske erfaring. Det løser tiden jo for hver dag, der går.

Med hensyn til de EU-retlige aspekter skønner vi ikke, at der er problemer i den anledning, og jeg synes heller ikke, hvis man har en kvalificeret bedømmelse, som den, vi er i besiddelse af på det her område, at man i alle sammenhænge for en sikkerheds skyld skal rende Europa-Kommissionen på dørene. Vi mener, at vi er på det rette spor.

I en anden sag, vi tidligere har behandlet, er der ikke tale om en så sikker bedømmelse, og derfor bliver der netop i den sag om arbejdspraktik indhentet en særlig godkendelse fra Europa-Kommissionen.

Til hr. Ole M. Nielsen vil jeg bare sige: Når man nu i Kristeligt Folkeparti kender regeringens oprindelige udspil, så er hr. Ole M. Nielsen ikke i tvivl om, at vi netop under denne sags forhandling hele tiden har været optaget af at tage, hvad skal man sige, fra den ældste ende, og det er klart et regionalt arbejdsmarkeds-politisk ansvar at sørge for, at der bliver den nødvendige arbejdskraft til de, om man så må sige ordinære stillinger, som skal besættes på arbejdsmarkedet.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg forstår, at regeringen har haft det princip, at når man var ude i kortvarige arbejdstilbud og puljejob, så kunne man ikke genoptjene dagpengereetten. Det kan man være enige eller uenige om, men det var under alle omstændigheder kortvarige, midlertidige ansættelser på særlige vilkår.

Her er der altså tale om folk, der er ansat langvarigt, op til 12 år, på normale vilkår på

alle andre områder: arbejdstid, arbejds løn, faglige rettigheder, og så mener man stadig væk ikke, at vedkommende skal have normal dagpengeret bagefter. Så siger man: Jamen det er jo lige meget, folk bliver forsørget alligevel. Nej, så bliver de jo sendt på efterløn. Er det ikke rigtigt? Det skal vi nok efterspore under udvalgsarbejdet. Så sætter man folk på efterløn, men det vil regeringen ellers være imod.

Det havde været meget klogere, at folk havde dagpengeret og så kunne arbejde ud fra den og så få det nye job, der kunne sørge for, at de i hvert fald ikke gik på efterløn før de var 65, og måske arbejdede til de var 67 år.

Det er stavnsbinding af mennesker. Det er en urimelig forskelsbehandling af mennesker, og det er i virkeligheden også imod de langsigtede arbejdsmarkedsinteresser, regeringen forfølger. Derfor vil vi tage videre fat i det her spørgsmål i udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 126: Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. (Nedsættelse af kompensation for arbejdsgivernes bidrag). Af arbejdsministeren (Ove Hygum). (FremSAT 3/12 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Hækkerup (S):

Dette lovforslag er en del af den samlede finansiering af de mange forslag, der udgør finansloven for næste år.

Arbejdsgiverne bliver i dag kompenseret for deres andel af ATP-bidraget, og det er denne kompensation, der med dette forslag nedsættes med 257 kr. pr. ansat for arbejdsgiveren. Den samlede kompensation udgør i dag ca. 1,8 mia. kr. og nedsættes med dette lovforslag med 350 mio. kr.

I Socialdemokratiet mener vi, at det er muligt at have både et konkurrencedygtigt erhvervsliv og en solidarisk finansiering af udgifterne til velfærden. Det er det her forslag efter vores overbevisning udtryk for, og på den baggrund skal jeg selvfølgelig anbefale det til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Da der er tale om en nedsættelse af et kompensationsbeløb, må der være en eller anden historie bag det kompensationsbeløb. Hvad er historien bag kompensationsbeløbet? Hvad er det for en kompensation, arbejdsgiverne får? Hvor når er den opstået? Og hvorfor mener man lige pludselig, at forudsætningerne for den kompensation er ændret?

(Kort bemærkning).

Ole Hækkerup (S):

Jeg vil gerne sige, at det jo bl.a. er en politisk vurdering, der kan være forskellig fra parti til parti. Det er vores vurdering, og det var dét, jeg forsøgte at anslå med min generelle bemærkning, at den udvikling, der har været i dansk erhvervsliv, og den fremgang, der har været i dansk erhvervsliv de seneste år, som selvfølgelig også har været i det danske samfund generelt, er grundlaget for, at når vi skal finansiere de udgifter, vi nu har valgt at have fælles, så bliver vi også nødt til at kigge på besparelser, og jeg skal ikke lægge skjul på, at det her er et besparelsesforslag. Men jeg gør det åbent og siger: Vi vurderer, og det er vores bedste vurdering, at der er råd til at tage nogle penge dér, og det er derfor, vi gør det.

Det kan man så være uenig i politisk. Det er sådan set fair nok. Men det er vores vurdering. Og det var det, jeg forsøgte at samle op i den generelle bemærkning om, at vi mener, at det er muligt både at have et konkurrencedygtigt erhvervsliv og en solidarisk finansiering af velfærden.